

Десять заповідей

@Степан Крета. Переклад з російської мови

1. Перша заповідь

„Не май інших богів” значить також не любити над усе самого себе і світ, бо те, що людина любить над усе і є її бог. Існують дві взаємно протилежні види любові: любов до себе і любов до Бога, і також любов до світу цього і любов до неба. Той, хто любить себе, любить свою самість оскільки самість є не що інше, як зло, він також любить зло в усіх його проявах, а той, хто любить зло, ненавидить благо і тим самим – Бога. В того, хто понад усе любить себе, думки і відчуття полонені тілом і тим самим – своєю самістю, і тому така людина не може підвестися до Господа. Коли ж людина полонена тілом і самістю, вона захоплена тілесними бажаннями і задоволеннями, які відносяться єдино до життя тіла, і тому перебуває в повній темряві відносно вищих предметів, тоді як та що підноситься до Господа, перебуває в світлі. Той, хто перебуває і не бачить Бога, заперечує Його існування і визнає богом або природу, або якусь людину або ідола і навіть сам бажає, щоб йому поклонялись, як богу. З цього випливає що, той хто над усе любить себе, поклоняється іншим богам.

Теж саме вірно, але в меншій мірі, в відношенні того хто любить світ, бо любов до світу не може бути така ж велика, як любов до своєї самості. По суті світ люблять внаслідок і заради любові до самого себе. Любов до себе означає в дійсності любов до владарювання над іншими тільки заради насолоди владарювання і заради прославлення себе, а не заради блага всіх. Любов же до світу означає в особливості любов до володіння благами світу єдино із задоволення володіння ними і заради власного збагачення, а не для забезпечення упорядження життя. Ці два види любові не мають меж і не можуть перейти у вічність.

У світі не вірять, що любов до владарювання тільки із любові до влади і любов до багатств тільки із любові до володіння ними містять в собі всяке зло, а також заперечення всього, що відноситься до Неба і Церкви. Вважають також, що любов до себе і до світу може спонукати людину на здійснення добрих справ для Церкви, країни, суспільства і ближнього, так як завдяки їм ці добрі справи можуть виглядати почесними і такими, що заслуговують нагороду. Тому багато хто називають ці види любові вогнем життя і захопленням перед її величчю.

Але слід зауважити, що в тій мірі, в якій ці види любові ставлять на перше місце спільну користь, а на друге – себе, вони являються благими, а коли вони ставлять на перше місце себе, а на друге – спільну користь, вони причиняють шкоду, оскільки в другому випадку у всьому, що робить людина, є присутня його самість, яка сама по собі є тільки зло. Ставити спільну користь на перше місце, а свої інтереси на друге – значить робити добро для Церкви, країни, суспільства і ближнього, і добро, яке творить в даному випадку людина, іде не від неї, а від Господа. Різниця між тими двома ставленнями подібна різниці між Небом і пеклом. Сама людина цієї різниці не знає, бо від народження, тобто від природи, перебуває в любові до самості і до світу, і одержує задоволення від такої любові.

Нехай буде їй відомо, що любов до владарювання тільки із насолоди владою, а не для спільної користі – повністю диявольська і що таку людину можна назвати безбожником, бо поки вона перебуває в тій любові, вона не признає в душі своїй існування Бога і в тій же мірі зневажає Церкву. Вона навіть ненавидить і злобно переслідує всіх, хто визнає Бога, і особливо тих, хто визнає Господа нашого Ісуса Христа. Головна насолода в житті такої людини – це творити зло і здійснювати всякого роду огидні і нечестиві вчинки. Одним словом такі люди подібні самому дияволу.

Все це невідомо людині, поки вона живе в світі але вона дізнається про це, коли приходять в духовний світ відразу ж після смерті. Пекло повне таких людей, які там не владарюють, а навпаки, безвладні як раби. Більше того, в світлі небес вони виглядають перевернутими так, що їх голови

звернуті вниз, а ноги – вверху, так як в своєму житті вони ставили на перше місце владу а на друге користь. (AP951)

Помиляється той, хто думає, що визнає Бога і вірить в нього не відкинувши зло згадуване в Десяти заповідях, і в особливості любов до влади із чистої насолоди владарювати і любов до володіння із чистого задоволення володіння. Навіть людина глибоко переконана із Слова, із проповідей, із книг, і із світла розуму, що Бог є, -- все-таки вона не вірить в Бога до тих пір, поки не викоренить в собі любов до самості і світу. Причина цього в тому, що зло і одержувані від нього задоволення загороджують її дорогу і не дають вкоренитися в ній насолодам небесного життя. А поки в людині немає небесного життя, вона вірить тільки на словах, що не можна і назвати вірою, і в ній нема віри серця, яка і являється вірою істинною. Віра на словах відноситься до зовнішнього, віра серця – до внутрішнього в людині. І якщо внутрішнє людини заповнене злом, а зовнішнє усувається (що відбувається після смерті), людина відмовляється і від віри в Бога (AP952).

В тій мірі, в якій людина чинить опір двом вище названим видам нижчої любові і, відповідно відхиляє заборонені заповідями злі вчинки як гріховні, в неї входить з небес розуміння того, що існує Бог, який є Творець і Вседержитель Вселенної, і що Бог один. Таке розуміння приходить в силу того, що з усуненням зла відкривається Небо і людина більше не мислить від себе, а від Господа, і Він розуміє що є Бог і Бог один і являє собою загальний принцип на Небесах, який охоплює все існуюче. Те, що людина завдяки небесному навіюванню знає і ніби бачить, що Бог один, витікає із релігії всіх народів, а також із природного відвернення від думки про множинність богів.

Внутрішні думки людини, вони ж думки його духу, походять або з пекла, або з Неба: їх виток є пекло, поки зло не усунене, і вони навіюються Небом після того, як зло усунене. Коли думки навіюються пеклом, людина бачить тільки те, що природа є бог заповітна сутність природи – це Божественне. Коли така людина стає духом після смерті, вона називає богом кожного, хто володіє могутністю і сам прагне до володіння могутністю, щоб його могли вважати богом. Всіляке зло носить в своєму дусі таке безумство. А коли людина мислить від Неба, вона бачить у світлі Неба, що Бог є і він один. Бачити в світлі Небес як раз і означає мати Небесне навіювання (AP 954).

Коли людина відвертається від зла як від гріха, вона починає бачити не тільки те, що Бог один, а що Бог є людина. Тому що вона хоче бачити свого Бога і не може бачити його інакше, як в образі людини. Так бачили Бога прадавні до Авраама і після нього. Так само народи поза церквою бачать Бога внутрішнім зором, особливо ті з них, які володіють внутрішньою мудрістю, не пов'язаною, однак зі знанням. Так само бачать Бога діти, підлітки і просто доброзичливі дорослі. Так само бачать Бога жителі всього світу, так як вони заявляють, що незримо, так як воно не осмислене, не являється предметом віри. Причина того в тому, що людина, яка відвернула зло як гріх, мислить від Неба а всі на небесах розуміють Бога як людину і не можуть мати іншого розуміння Бога, оскільки все Небо і є людина в його найвищому втіленні, і Божественне, що виходить від Господа, саме і створює Небо. Тому уявляти Бога інакше, ніж в відповідності з його Божественною, тобто людською, формою не можливо для ангелів, тому що думки ангелів пронизують все життя на небесах.

(Про те, що Небо відповідає одній людині див. „Про Небеса і про пекло“, 58-86; про те що ангели мислять в відповідності з формою Неба див. Там же, 200-212).

Ця ідея Бога сходить з Неба на всіх проживаючих в світі і присутня в їх дусі. Але від неї відвертаються ті члени Церкви, які в розумі своєму віддані своїй самості. Відбувається це в силу того, що вони мислять про Бога в поняттях простору. Коли ж вони стають духами їх спосіб мислення повністю змінюється як було не раз явлено мені. Оскільки в духовному світі невизначена ідея Бога не може існувати – там є тільки ідея Того, хто має своє місце наверху або ще де - небудь і хто дає відповіді.

Від навіювання, що виходить з духовного світу, люди отримують уяву про Бога як про людину, яка розпізнається в залежності від якості сприйняття. По тій причині триєдиний Бог іменується у нас Лицями, а на зображеннях в церквах Бог – Отець представлений як людина похила днями. Також завдяки впливу з духовного світу люди, живі або покійні, яких називають святими, вважаються як боги простими людьми церкви, які поклоняються їх зображенням. Теж відноситься до багатьох інших народів в давній Греції, Римі, і Азії, які мали багато богів, яких вважали людьми. Все це вказує на існування певної інтуїції в людському дусі, яка дозволяє бачити Бога як людину. Така інтуїція витікає з загального навіювання Небес (AP955).

Оскільки людина завдяки небесному впливу в дусі своєму бачить, що Бог є Людина, звідси виходить, що члени Церкви в якій перебуває Слово, відкинувши зло як гріх, бачать в небесному світлі, в якому вони перебувають, Божественне в Богочоловікові і триєдиність в Ньому, а також то, що Він є Бог неба і землі.

Ті, хто по розумінню, яке виходить від своєї самоті, відвернулися від ідеї Бога як людини, не здатні бачити цього. Таким же чином не можуть вони із Трійці, даної в думках, побачити те, що Бог один. Вони називають Його єдиним тільки на словах. І ті, які не очистилися від зла і, відповідно не перебувають в світлі небес, не бачать в душі своєму, що Господь є Бог неба і землі і замість Господа визнають когось іншого: деякі заміняють Його тим, кого вони називають Богом – Отцем, другі – тим, кого вони називають Богом в наслідок його могутності, треті деяким демоном, якого бояться, тому що він може накласти на них нещастя, четверті – природою, якою вона розкривається в світі. Є, на кінець, і такі, які взагалі не бачать ніякого Бога. Я кажу „в їх душі“, тому, що таке бачення відкривається їм після смерті, коли вони стають духами. Тоді тільки те, що остається тайним в цьому світі, стає явним. А ті, хто перебуває на небесах, визнають тільки Бога, бо все небо складається з Божественного, що виходить з Нього, і відповідає Йому як Людині. По тій причині ніхто не може попасти на небо інакше як будучи єдиним з Господом, бо він входить в Господа, коли входить в Царство Небесне. Якщо він попадає туди якось інакше, він тут же позбувається розуму і викидається вниз (AP 956). Ідея Бога найголовніша з усіх ідей. Яка та ідея, такі і способи взаємовідносин людини з Небом і її єднання з Господом і такі ж її просвітленість, прихильність до істини і блага, її сприйняття, розум і мудрість. Бо все те іде не від людини, а від Господа і від єднання з Ним . Ідея Бога – це ідея Господа і його Божественного, бо Він є Бог неба і землі, як Він сам свідчить: „Дана мені всяка влада на небі і на землі” (Матвія 28:18).

Ідея Господа може являтися більш або менш повною і ясною. Вона повна в внутрішньому Небі, менш повна в середньому і ще менш повна в зовнішньому небі. Тому ті що знаходяться у внутрішньому небі, володіють мудрістю, перебуваючи в середньому – розумом, а ті хто перебуває в нижньому небі, -- знанням. Ідея Бога найбільш ясна для ангелів які знаходяться в середині небес, і менше ясна для тих хто знаходиться на їх окраїнах, по мірі віддалення від центру. Всі, хто знаходиться на небесах, мають відведені їм місця в відповідності з повнотою і ясністю їх ідеї Господа, і вони наділені відповідними тій ідеї мудрістю і блаженством. Всі ті хто не має уяви про Господа як про Божественного, знаходяться нижче Небес і не відають блаженства. Ті, які мають двояку ідею, тобто: ідею невидимого Бога і Бога в чоловічому образі, також займають своє місце під небом і не одержують доступу на Небеса до тих пір, поки не визнають одного Бога в Його видимому образі. Деякі замість видимого Бога бачать повітряні явища і це трапляється тому що Бога називають духом. Якщо така уява не зміниться в них ідеєю Людини і тим самим Господа, вони також не отримають доступу на Небеса. А ті, хто розуміє Бога як сутність природи, відлучені від неба, оскільки вони не можуть прийняти ідеї природи як Бога. Всі народи, які вірять в єдиного Бога і мають уяву про нього як про людину, бажані Господу. З всього того можна бачити, які ті, хто визнають Самого Бога і які ті, що визнають інших богів і, відповідно, хто живе в згоді з першою заповіддю і хто не живе так (AP 957).

2. Друга заповідь

Друга заповідь проголошує: „Не призывай Імені Господа Бога твого надаремно”. Найперше необхідно пояснити, що означає тут “Імені Господа”, а потім -- що таке „призивати надаремно”. „Ім’я Господа” означає всяку якість, яка робить Бога об’єктом поклоніння. Бо бог перебуває в Його якості і є Його власна якість. Його сутність є божественна Любов, а Його якість – божественна Істина, яка єдина з божественним Благом. Тому сказано: „Слово в Бога було, і Бог було Слово”. (Івана 1:1)

Це є також вчення про дійсні Істини і Благо, що виходять із слова, бо поклоніння звершується в відповідності з ним.

Так як Його якості багатогранні внаслідок того, що Він обіймає все суще, у Нього є велика кількість імен, і кожне ім’я виражає Його якість як в загальному, так і частково. Його звать “Єгова”, “Господь”, “Спаситель”, “Відкупитель”, “Творець”, “Цар”, “Єдиний Святий Ізраїлів”, “Скала” і “Стовп Ізраїлю”, “Всемогутній”, “Давид”, “Син Божий” і “Син людський” і т. д. Всі ці імена одного Бога, який є Господь, і коли вони вживаються в Писанні, вони означають якусь загальну Божественну якість або якість, відмінну від інших Божественних ознак. Так само, коли Він іменується “Отцем, Сином і Святим Духом”, мова іде не про трьох, а про одного бога, і та Трійця, яка єдина, є Господь.

Так як кожне ім’я означає певну ознаку або якість, “призивати Ім’я Господа надаремно” означає зневажати не тільки Його ім’я, а і Його якість.” Ім’я” означає якість в силу того, що на небі кожний іменується відповідно його якості, а якість Бога, або Господа є все, що виходить від Нього і завдяки чому Йому поклоняються. По тій причині, так як в пеклі не визнають ніякі Божественні ознаки Господа,

там не можливо вимовити ім'я Боже. І в духовному світі Його Ім'я може вимовити тільки той хто визнає Його Божественність. Бо там всі говорять серцем і, відповідно, в наслідок любові і визнання Бога (АР 959).

Так як "ім'я Господа" відноситься до того, що виходить від Бога і само є Бог, і це є божественна Істина, а для нас – Слово, яке не можна "призивати надаремно", бо воно само по собі Божественне і Святе. І воно "призивається надаремно", коли заперечується його святість, коли ним нехтують або його відхиляють. Коли це відбувається, для людини закриваються небеса і вона постає перед пеклом. Бо Слово Боже – єдиний засіб єднання Неба і Церкви, і коли це єднання порушено і людина стає надана пеклу, вона більше не визнає ні однієї Істини Церкви.

Є дві речі, внаслідок яких Небо закривається для людей Церкви. Одна із них – заперечення Божественності Господа, а друга – заперечення святості Слова, бо Божественність Господа є Небо в його сукупності, а Божественна Істина, яка є Слово в його духовному змісті, є те, що утворює Небо. Звідси зрозуміло, що той хто заперечує одне або друге, позбавляє себе можливості з'єднатися з Небесами. Профанація Слова – це все рівно, що "висловлювати лихослів'я на Святий Дух", що не прощається нікому. Тому в тій заповіді сказано, що той хто призиває ім'я Боже надаремно, не буде оставлений без покарання (АР 960).

Так як під "іменем Господа" розуміється божественна Істина Слова, а його згадування в суєті означає заперечення Його Святості, ім'я Боже профанується внутрішньо життям противним Десяти заповідям. Бо існує профанація зовнішня і профанація внутрішня, а також одночасно внутрішня і зовнішня. Внутрішня профанація відноситься до життя, зовнішня виражається в Слові. Внутрішня профанація стає також зовнішньою після смерті, бо тоді кожен мислить і бажає і, наскільки це можливо, діє і говорить відповідно його життю. В світі людина вимушена заради доброї слави і світських пристойностей говорити і діяти не так, як вона думає і бажає. Профанація чисто зовнішня можлива також в наслідок стилю Слова, який відрізняється від всіх стилів в світі, і по тій причині Слово можуть ненавидіти внаслідок нерозуміння його внутрішньої святості. (АР 963)

Той хто утримується від призивання імені Господа надаремно і, відповідно, від профанації святості Слова, поважає святиню віри і наскільки утримується, настільки велика його релігійність. Бо ніхто не може повірити інакше як через явлення, а для нас явленням є Слово. Утримання від профанації Слова повинно виходити від серця а не просто від вуст. Ті хто утримується в серці своєму, живуть по вірі, а ті, хто утримується тільки на словах, не живуть по вірі, бо вони утримуються або заради себе, або заради світу, так як Слово служить їм тільки засобом здобуття слави і багатства. Або вони утримуються за страху. Але серед таких немало лицемірів, які взагалі не мають віри (АР963).

Третя заповідь

Третя заповідь проголошує: „Пам'ятай день суботній, щоб святити його!” Третя і четверта заповіді містять приписи, які необхідно виконувати, а саме: святкувати суботу і шанувати батьків. І треба сказати, що святість заповідей залежить від виконання тих двох, оскільки субота означає єдність в Господі самого Божественного і Божественного Чоловічого, а також його єднання з Небом і Церквою і тим самим -- заручення Блага і Істини в людині, яка набуває нове життя. По тій причині субота головне вираження всього, що відноситься до поклоніння в Церкві Ізраїлю, як можна бачити з книги Єремії (17,20-27) і других місць. Так було тому, що перша умова поклоніння – це визнання Божественного в Богочоловікові, бо без цього визнання людина може вірити і діяти тільки від себе, а вірити від себе значить обдурювати, а діяти від себе – значить творити зло, як видно із слів Господа: „Що ми маємо почати, щоб робити діла Божі? „ Ісус відповів і сказав: „ Оце діло Боже,-- щоб у Того ви вірували, кого Він послав ” (Івана 6: 28,29). І там же: „ Хто в мені перебуває а Я в ньому, той рясно зароджує, бо без Мене нічого чинити не можете ви (Івана 15 : 5). То, що субота виражала цю єдність і визнання, було показано в „ Небесних Тайнах “, а саме :

що „ субота” означає вищий зміст єдності Божественного і Богочоловічого в Господі, а в глибинному розумінні – єднання Богочоловіка з Небом і Церквою, а в загальному вигляді – єднання істини і блага, тобто небесні заручини (8495, 10356, 10750). Отже відпочинок в день суботи означає це єднання бо Господь в цей день відпочиває. Також завдяки цьому єднанню на небесах можливий мир і спасіння на небі (8494, 8510, 10360, 1036070, 10668, 10730). Шість днів передуючих суботі означають працю і боріння за якими слідує мир і єднання (8510, 8888, 9431, 10360, 10667). Людина, яка воскресає до

нового життя, перебуває в двох станах: перший – коли вона перебуває в істині і через істину ведеться до блага і на благо; другий – коли вона перебуває в добрі. В першому стані людина ще переживає боріння і спокуси, в другому перебуває в блаженстві миру. Перший стан визначається шістьма днями праці, які передують суботі, а другий визначається відпочинком в день суботи (9274, 9431, 10360). Господь також знаходився в двох станах: перший – коли Він був божественною Істиною і від неї боровся з пеклом і підкорив його, а другий – коли він став божественним Благом завдяки єдності з самим Божественним в Собі (10360). От чому субота являється головним вираженням поклоніння, найсвятішим з усіх (10357, 10372). „ Працювати в день суботи “ значило бути веденим не Господом , а самим собою і, відповідно, бути в розладі з Ним (7893, 8495, 10360, 10362, 10365). Тепер день суботи не є вираженням святості, а день настанов (АР 965).

Четверта заповідь .

Четверта заповідь стосується пошани до батьків. Ця заповідь була дана тому, що пошана до батьків показувала і тим самим визначала любов до Господа і любов до Церкви, бо „отець” в небесному розумінні, тобто Небесний Отець є Господь, а мати в небесному розумінні, тобто Небесна Мати, є Церква. „Шанування” означає тут добро любові, а „ щоб продовжилися дні твої “ означає щастя вічного життя. Так розуміється ця заповідь на небесах де невідомі ніякий отець, крім Господа і ніяка мати, крім Царства Господнього, яке також є Церква. Оскільки Господь дає життя від себе, а Церква годує духовно. Про те що в небесному розумінні не може бути отця на землі, Господь вчить сам: „ І не називайте нікого отцем на землі, -- бо один вам Отець, що на небі (Матвія 23: 9).

То, що „ Отцем “ називається Господь в його відношенні до Божественності, можна бачити в „Апокаліпсисі поясненому “ (32, 200, 254, 297). То, що „ Мати” означає Царство Господа, Церкву і божественну Істину дозволено бачити в „ Небесних Тайнах” (289, 2691, 2117, 3703, 5581, 8897). Вираз „ щоб продовжились дні твої “ означає блаженство вічного життя (8998) а „ пошана “ означає добро любові (8897). Із всього цього зрозуміло, що третя і четверта заповіді вміщують тайну, яка відноситься до Господа, а саме: визнання і вірування в Його Божественність і поклоніння Йому з добра любові (АР966).

П'ята заповідь

П'ята заповідь проголошує: „ Не кради”

У даному випадку мається на увазі як скрита, так і явна „ крадіжка”, в тому числі не законне лихварство і доходи, отримані обманним шляхом або таємно. Такі придбання часто мають розпорядники чужих маєтків, купці і судді, які виносять вирок за гроші і тим самим торгують правосуддям. Всі ці і багато інших дій є крадіжками, і їх необхідно відкинути, як гріх проти Господа, тому що вони противні божественним заповідям які містяться в Слові і загальному законі всіх релігій світу. Десять заповідей є загальні правила, дані для того, щоб люди могли жити в згоді зі своєю вірою, оскільки завдяки життю в згоді з вірою людина з'єднається з Небом, тоді як життя в згоді з громадськими і моральними законами єднає людину тільки з світом, а не з небесами, а бути приєднаною до світу, а не до неба, значить бути приєднаною до пекла (АР967).

Людина створена так, що являє собою образ неба і образ світу бо вона є мікрокосмом. Від батьків вона народжується як образ світу і народжується знову як образ небесний. Народитися знову значить відродитися, і відроджується людина Господом з допомогою істин Слова і життям що йому відповідає. Людина є образ світу по своєму природному розуму і образ неба по своєму духовному розуму. Природний розум, який є в світі, знаходиться внизу, а духовний розум, який є небо, -- вгорі. Природний розум повний всякого роду дурних думок, таких як крадіжки, перелюбства, вбивства, неправдивого свідчення і навіть богозневаги. В природному розумі гніздиться задоволення від думок, бажань і здійснення цього зла. Всі такі помисли успадковані людиною від її батьків, бо людина народжується і виростає в подібному стані розуму і утримується від дурних поступків тільки дією громадянських законів і морального життя. Хто не здатний бачити, що Господь не може ввійти в таку людину і навчити її направити її до тих пір, поки зло не буде усунене в ній?. Тому що дурні помисли подавляють, відштовхують і викривляють істини і блага, які сходять на нас зверху. Бо зло іде від пекла, а благо від Неба, і все , що належить пеклу, дихає ненавистю по відношенню до всього небесного. Отже, перше ніж Господь може ввійти в людину і перетворити її в образ Неба, зло, яке наповнює

природний розум повинно бути усунене. А оскільки зло повинно бути усунене перше, ніж Господь зможе наставити людину, стає зрозумілим, чому в восьми заповідях із десяти вказані дурні діяння від яких необхідно відмовитись, а не добрі діла, які необхідно робити. Добро не існує нарівні з злом до того як зло усунено, бо до тих пір Небо не може бути доступним людині. Людина подібна до темного моря, води якого повинні бути відведені з обох берегів, перше ніж Господь, явившись в вогненній хмарі відкриє шлях синам Ізраїлю. Темне море означає пекло, „фараон і єгиптяни” – природну людину, а „сини Ізраїлю” – духовну людину (АР969).

Спілкування з Небом не можливе, поки природний розум заповнений злом і неправдою, які подібні темній хмарі між сонцем і оком або стіні між небесним світлом і вогником свічки в кімнаті. Бо поки людина перебуває в світлі тільки природного розуму, вона подібна тому, хто запертий в кімнаті і живе при світлі свічки. Але як тільки він усуває все зло і неправду свого розуму, він подібний тому, хто через вікно побачив світ і сяння небес. Бо як тільки зло усунено, в людині відкривається духовний розум, і цей розум являє собою образ Неба. Через цей розум Господь входить в людину і дає їй здатність бачити в світлі Небес, завдяки чому Він змінює природну людину і вкінці кінців вводить її в нове життя. Господь здійснює це через духовну любов, яка є любов до істини і до добра. Тоді людина перебуває між двома видами любові: любові до зла і любові до добра, і по мірі того, як любов до зла зменшується в ній, любов до добра зростає. Любов до зла зменшується виключно завдяки життю в згоді з Десятою заповідями, тобто відречення від зла, що виходить з пекла.

Одним словом, поки людина не відречеться від зла як від гріха, її духовний розум закритий. Але як тільки вона відрікається, її духовний розум розкривається, а разом з тим її відкриваються небеса. Тоді людина починає бачити в новому світлі все що відноситься до Церкви, Неба і вічного життя, хоч поки людина живе в цьому світі різниця між її попереднім і новим баченням мало помітна, бо знаходячись в цьому світі, людина думає природно навіть про духовні речі. Але в духовному світі духовні предмети стають явними (АР970). Оскільки людина відвертається від зла як від гріха, на неї сходять благо від Господа. Це благо, що сходить на неї, є прихильність до знання і розуміння істини і бажання творити добро. Але людина не може відвертатися від зла сама по собі, бо сама перебуває в злі від народження, тобто по своїй природі. Зло не може само собою відкинути себе, бо це було би подібне відкиненню людиною своєї власної природи, що неможливо. Отже, сам Господь, Який є божественне Благо і божественна Істина, спонукає людину відвертатися від зла. А все ж таки людина повинна відкинути зло як би сама собою, бо то, що людина робить сама по собі, стає її власним надбанням, тоді як то, що вона не робить як би від самої себе, не стає її надбанням. Що сходить на людину від Господа повинно бути прийнято людиною, і воно не може бути прийнято, якщо людина не робить це свідомо, тобто як би сама по собі. Ця відповідність між Господом і людиною є необхідною умовою відродження. Ось чому людству дано Десять заповідей, і в них заповідано, що людина не повинна поклонятися іншим богам, призивати Ім`я Господа Бога надаремно, красти, чинити перелюб, вбивати, заволодівати чужим домом, жінкою, слугами і тому подібним і що вона утримується від таких поступків оскільки вважає їх гріхами проти Господа, а самих по собі – дією пекла. В тій мірі, в якій людина відвертає це зло як гріх, в неї входить благо і істина від Господа, і ця любов в свою чергу схиляє її відвертатися від зла як від гріха. І по мірі того, як любов до істини і блага виганяє це зло із людського серця, людина відкидає його не від себе, а від Господа. Якщо людина утримується від зла тільки за страху перед пекельною карою, воно відходить, але на його місце не вселяється благо, бо, як тільки пропадає страх, зло повертається. Тільки людині дано думати про добро і зло як би від себе, тобто що добро слід любити і творити, оскільки воно Божественне і вічне, а зло не слід творити, оскільки воно належить дияволу і також вічне. Тварина може робити добро і утримуватись від зла не сама по собі, а в наслідок інстинкту, звички, або страху. Відповідно, той, хто вважає, що людина відхиляє зло і бажає блага не сама по собі, а від непомітного впливу або втручання Господа, притримується тої думки що людина подібна до тварини, яка не має ні думки ні сприйняття ні бажання до істини і блага.

То, що це так, стало відомо мені завдяки чисельним видінням духовного світу. Кожна людина після смерті готується там або до небес, або до пекла. В тому, кому суджено бути на Небі, видалається все зло, а в тому кому суджено бути в пеклі видалається все благо. І всі ті переміни здійснюються ніби самою людиною. Подібним же чином ті, хто творить злодіяння, примушуються карами, як би по власній волі відректись від них, але якщо вони самі не бажають робити цього, покарання не будуть мати наслідків. Звідси виходить, що ті, хто чекає допомоги від Господа або Його благодіючого впливу з складеними руками, продовжують перебувати в стані насолодження злом.

Відвернути зло як гріх – значить відхилити пекельні общини, які відповідають йому, і людина не може відкинути їх до тих пір, поки сама не відвернеться, поки не полюбить благо і в наслідок цієї

любві не перестане бажати зла. Бо людина повинна бажати або добро, або зло і наскільки вона бажає добра, настільки не бажає зла. І їй даровано творити добро в тій мірі, в якій вона дотримується вимог Десяти заповідей як своєї релігії і живе у відповідності з ними.

Оскільки людина повинна якби по власній волі відкинути зло як гріх, Десять заповідей були написані Господом на двох плитах і вони названі договором. І дотримання заповідей подібне виконанню договору між двома сторонами, а саме: одна сторона пропонує, а друга погоджується. При відсутності згоди нема і договору. Прийняти договір в даному випадку значить думати, бажати і діяти якби по власній волі. Але відвернення людиною зла як гріха і її бажання творити добро якби по власній волі здійснюється не нею самою, а Господом. Це здійснюється Господом із винагороди і послідуєчого єднання. Бо божественна любов Господа така, що вона бажає, щоб належне їй належало також і людині, а оскільки ця Любов, будучи божественною, не може належати людині, вона постає якби належною людині. Таким чином досягається єднання Господа і людини, тобто людина перебуває в Господі, а Господь – в людині згідно словам Господа в Євангелії від Івана (14:20). То, що людина робить якби від себе, вона робить по власній волі, бажанню і в свободі і отже відповідно своєму життю. Якби не було всього цього в людині як власної гідності, не могло би бути ні договору, ні єднання з Господом. І неможливо було би вважати, що поступки караються перебуванням в пеклі, а добрі дії нагороджуються небесним блаженством (АР 971).

Той, хто відхиляє крадіжку із загальної суті цього поняття, і навіть той, хто заперечує її по нерелігійній причині і заради вічного життя, не очищається від цього гріха. Небо відкривається тільки тому, хто заперечує крадіжку по міркуваннях віри. Бо Господь усуває гріхи в людині через небеса і через небеса Він перемагає пекло. Наприклад, знайдеться немало керуючих мастками, купців суддів, всяких чиновників і працюючих людей, які утримуються від крадіжок, тобто від незаконних способів отримання доходів виключно заради збереження своєї репутації і честі і, отже багатств. Іншими словами, вони відкидають крадіжку, виходячи єдино з зовнішніх, а не релігійних заборон. Але в душі в них діє спокуса крадіжки і пограбування і ця дія проривається на зовні коли зникають зовнішні обмеження, як стається після смерті. Їх порядність і благочестя – не більше ніж маска або хитрощі (АР972).

А по мірі того, як різні види крадіжок виганяються з людського серця, на їх місце заступають протилежні їм види блага, і ці останні мають відношення до всього, що являється щирим, правдивим і справедливим. В кінці кінців людина починає любити щирість, правдивість і справедливість тільки за те, що вони такі. Вона починає їх любити тому, що вони від Господа, і в них перебуває любов Господа. Тому що любити Господа – це не то, що любити людину: мова іде про те, щоб любити все що виходить від Господа, бо то є Господь в людині. Таким чином, мова іде про те, щоб любити щирість, правдивість і справедливість як таких. А оскільки все це є Господь, то в тій мірі, в якій людина любить це і поступає згідно з тим, Господь усуває нещирість і несправедливість думок і бажань і з перебігом часу це викликає все менший опір і боротьбу. Так людина починає думати по совісті і діяти розумно – не сам по собі, а якби сам собою. Бо хоч і здається, що вона думає і діє так по власній волі, все таки вона поступає так не сама по собі, а завдяки Господу (АР973).

Коли людина починає відкидати зло тому, що воно є гріх все що вона робить, стає добром і може бути названо благодіянням, мірою ж останнього являється досконалість його застосування. Бо то, що робить людина до того, як відкидає зло як гріх, робиться нею самостійно і являє собою її самість (prorgium), яка належить світу і є не що інше, як зло, і робиться заради світу. А то, що робить людина після того, як відкине зло як гріх, робиться від Господа і, оскільки в тому присутній Господь, а Небо перебуває в Ньому, то це є благодіяння.

Різниця між тим, що людина робить самостійно, і тим, що в людині робить Господь непомітно зі сторони, а досконало очевидно для ангелів. Діла, які чиняться людиною подібні гробам побіленим, які всередині повні кісток мерців, або чашам з виду чистим, а які містять в собі нечистоти, або плодам, ззовні прекрасним, а всередині гнилим, або горіхам, пошкодженими всередині хробаками, тоді як шкаралупа їх остається не торканою, або, на кінець, мерзотною блудницею з миловидним лицем. Такі добрі діла, творимі людиною, бо якими би добрими не здавалися вони з зовні, всередині вони повні всіляких нечистот, оскільки внутрішнє їм належить пеклу, а зовнішня сторона – небесам.

А як тільки людина відвертається від зла як від гріха, її діяння стають благими не тільки зовнішньо, а і внутрішньо і чим глибше ми заглядаємо, тим більше благими вони являються. Вони подібні плодам, які містять в собі здорові насінини, з яких виростають нові дерева, утворюючи цілий сад. Бо все перебуваючи в природній людині подібне зародкам, з яких може вийти велика кількість літаючих істот, здатних заповнити все небо. Одним словом, коли людина заперечує зло як гріх, всі її

діяння стають живими, тоді як ті, що вона робила раніше, являються мертвими, бо то, що від Господа, має життя, а то, що від людини, мертво (AP974).

Вже було сказано, що в тій мірі, в якій людина відкидає зло як гріх, вона творить добро, бо вона робить це в Господі і діла її більш менш благі в залежності від способу застосування блага, бо добрі діла не можуть не бути корисними. Кращі серед них ті, -- які робляться задля користі Церкви, за ними йдуть ті, які робляться задля користі Батьківщини, і так далі. Благостиня діянь людини зростає в відповідності з її прихильністю до істини, бо людина, яка відкидає зло як гріх, бажає знати істину оскільки істина навчає користі і якості її блага. От чому благо любить істину, а істина любить благо, і вони пориваються до єднання. Чим більше людина пізнає істину із любові до неї, тим мудріше і повніше твориме нею благо, оскільки вона знає, як відрізнити користь і робити її по справедливості і з тим більшою повнотою, що всі істини являються присутніми в приношеній нами користі, створюючи духовну сферу, яка породжується любов'ю до істини (AP975).

Візьміть для прикладу суддів: ті з них, хто вершить суд заради вигоди, принесеної вироком, а не заради користі Держави, є злодії, і вирок їх є злодійство. Теж саме відноситься до вироків, які виносяться в залежності від відношень дружби, або особистої милості, бо дружба і особиста милість – це різновидність вигод і прибутків. Коли такі відношення стають метою, а вирок – засобом, всі діла стають злом, перетворюючись в то, що в Слові зветься „нездійсненням справедливості, пригніченням бідних, потребуючих, вдів, сиріт і невинних”. І коли поступають справедливо, але роблять це заради вигоди, то навіть якщо бажають добро для них в ньому немає блага, бо для них справедливість, яка божественна, являється не більше ніж засобом, а вигода -- метою. Як наслідок після смерті такі судді продовжують любити несправедливість і засуджуються до пекла, як злодії. Я говорю це на основі того, що бачив сам. Така доля тих, хто відкидає зло по тій причині, що це гріх, а утримується від нього тільки внаслідок страху перед карою громадського закону або втрати доброї слави, посади, багатства і, отже, різної вигоди.

Інша доля в тих, хто відкидає зло як гріх, противний Богу і божественним законам. Такі поважають вище всього справедливість і кланяються перед її Божественністю. В справедливості вони ніби очима бачать Бога, бо всяка справедливість, як всяка істина і благо, від Бога.. І вони завжди поєднують справедливість з рівністю, знаючи, що справедливість не може існувати без рівності, а рівність – без справедливості. Оскільки такі люди служать справедливості, їх судження завжди вміщують в собі благо, але в кожному випадку більше або менше, в залежності від міркувань дружби, милості або вигоди. Також їм властива різна степінь любові до справедливості в відношенні до співвітчизників. Такі судді мають життя вічне в відповідності з їх заслугами, бо їх судять так, як вони судили самі (AP976).

Візьміть для прикладу керуючих чужим майном. Якщо ці люди з допомогою хитрощів позбавляють своїх королів, свою країну або своїх господарів їх майна, в них не може бути віри і тим самим совісті, бо вони ненавидять божественний закон, який забороняє красти. І хоч вони ходять до церкви, слухають проповіді, причащаються, читають ранішні і вечірні молитви і благочестиво говорять про Слово, ніщо не сходить на них з небес під час богослужіння або благочестивих розмов, бо їх внутрішній світ заповнений злодійством, грабунками, розбоєм і несправедливістю. І до тих пір, доки вони такі всередині, шлях до небес в них закритий. Як наслідок все, що вони роблять, є зло. А керуючі майном, які відкидають незаконні доходи внаслідок того, що вони противні божественному закону, мають віру і тим самим совість, і все, що вони роблять, є благо, бо вони поступають щиро і в ім'я щирості і в серці своєму тішаються кожен раз, коли уникають обману. А після смерті ангели зустрічають їх як братів, і вони отримують в достатку небесне блаженство (AP977).

Візьміть тепер для прикладу купців. Всі їх справи є зло до тих пір, доки вони не відкидають як гріх проти Бога незаконні зиски, нечесне лихварство, а також обман і хитрість, бо такі діла походять не від Бога, а тільки від самої людини. І чим майстерніші вони в своїх хитрощах, тим більше зла в їх діяннях. І чим майстерніше вони скривають справжню природу своїх поступків під оболонкою справедливості, чесності, благочестя, тим ще більше зла скрито в їх діяннях. І чим більше задоволення отримує купець від свого обману, тим в більшій мірі зроблене ним приналежне пеклу. Це стає очевидним після його смерті, коли людина починає діяти по внутрішньому, а не по зовнішньому нахилу і любові, бо тоді він не здатний подумати ні про що, крім пригноблення і злодійства, і віддаляється від людей чесних і щирих в лісі або пустині, де займається придумуванням різних хитрощів. Одним словом, всі подібні купці стають розбійниками.

Інакше відбувається з купцями, які відкидають всяке злодійство як гріх, особливо то, яке здійснюється таємно. Всі діяння таких людей благі, бо вони походять від Господа, так як здійснення їх

вільне від вищезгаданого зла. Таким людям багатство не наносить шкоди, бо для них багатство є засобом для досягнення користі. Торгівля для них є засіб служіння співвітчизникам і державі, і завдяки своєму багатству вони досягають тієї користі, до якої веде їх прихильність до блага (AP978).

Із сказаного вище можна бачити, який зміст має в Слові поняття благих діл, а саме: що це благодіяння, здійснюване людиною, коли вона відкидає зло як гріх. Бо все, що здійснює людина в такому стані, здійснюється ним тільки ніби по власній волі, оскільки здійснюється Господом, а все що робить Господь, є благо і називається благом життя, благом милосердя і благими ділами, які, наприклад, рішення судді, який піклується виключно про справедливість, і любить її як щось божественне. Так він піклується про благо своєї країни, впроваджуючи в ній царство справедливості і добра, як на небесах. І так він піклується про добробут всіх невинних громадян і захищає їх від пригнічень злодіями. Все це являється благодіянням. Такі ж всі послуги керуючих і діяльність купців, коли вони відкидають злодіяння як гріх проти божественних законів. Коли людина відвертається від зла як від гріха, вона щоденно пізнає, що таке благодіяння, і в неї росте прихильність до здійснення блага, рівно як і прихильність до істини заради неї самої. Бо в тій мірі, в якій вона знає істину, він може мудро влаштувати свою діяльність так що діла її можуть бути істинно благими. Утримуйтесь, таким чином, від того, щоб запитувати себе „Які ці благі діла, які я повинен робити, і які благодіяння повинен я здійснити, щоб заслужити вічне життя?” Утримуйтесь від зла як від гріха і надійтесь на Господа, і Господь наставить і направить вас (AP979).

6. Шоста заповідь

Тепер переходимо до пояснення шостої заповіді: „Не перелюбствуй”.

Хто в наш час повірить, що насолода перелюбодіянням є пекло в людині, а насолода подружнього життя – небо в ній і, отже, відчуваючи одне з них, людина не може знати другого, бо наскільки належить пеклу, настільки не може перебувати на небесах? Хто сьогодні повірить, що любов до перелюбодіяння є найголовніша з усіх видів пекельної любові, так що наскільки людина схильна до перелюбства настільки ж вона відкрита всім видам любові до зла? Рівним чином той, хто перебуває в подружній любові, схильний до всіх видів благої любові, якщо не в реальних ділах, то по крайній мірі в помислах. Хто в наші дні повірить, що той, хто схиляється любов'ю до перелюбодіяння, не вірить ні в Слово, ні в Церкву і в серці своєму заперечує Бога? Навпаки, той хто перебуває в ціломудренній подружній любові, переповнений милосердя, віри і любові до Господа, так що ціломудренність шлюбу є істинна релігія, а розпутство перелюбодіяння є наше ество.

Все це невідомо в наші дні, бо Церква переживає останні дні і вже втратила свою істину і своє благо. А коли Церква така, люди Церкви, внаслідок впливу із пекла, приходять до переконання, що перелюбодіяння не є огидною мерзотою і що, відповідно, між подружжям і перелюбством не існує різниці. А між іншим різниця між ними така ж, як між Небом і пеклом. Ось чому в Слові Небо і Церква в духовному розумінні позначаються поняттями одруження і подружжя, а пекло і заперечення Церкви – поняттям перелюбства і розпущеності (AP981).

Оскільки перелюбство є пекло в людині, а подружжя – Небо в ній, звідси виходить, що, наскільки людина любить перелюбодіяння, настільки вона відстороняється від Неба і відкриває себе пеклу, і так відбувається до того часу, доки вона рахує перелюбство дозволеним і більш приємним, ніж подружжя. Отже, всякий, хто стверджує себе в перелюбстві і здійснює його по власній волі і бажанню, закриває собі доступ до Неба поки зовсім не перестає вірити в Церкву і Слово і стає чисто почуттєвою людиною, а після смерті-- пекельним духом.

І оскільки перелюбодіяння є пекло, то, якщо людина не відкидає його і не відречеться від нього як від дії пекла, вона не має доступу до Неба і не отримує звітлія просвітлення. Згодом вона дотримується тієї думки, що перелюбство і подружжя подібні, а одруження слід зберігати в державі заради порядку і виховання потомства. Вона вважає також, що перелюбство не є злочин, оскільки від нього також народжуються діти, і воно не наносить шкоди жінці, оскільки жінка може його винести, і таким чином продовжується людський рід. Її невідомо, що подібні судження про дозволеність перелюбодіяння нав'язуються глибинами пекла і що пожадливий звіриний почин в людині, засвоєний від народження, знаходить задоволення в подібних судженнях, як свиня знаходить задоволення в гної (AP982).

То, що подружжя є Небо, а перелюбство—пекло, можна побачити краще всього, якщо розглянути їх походження. Витоком істинної подружньої любові є любов Господа до Церкви, і по тій причині в Слові Господь називається „наречений” і „чоловік”, а Церква – „невісткою” і „жінкою”.

Завдяки цьому подружжю Церква і являється Церквою як в загальному, так і в частковому. Церква в частковому – це людина в якій вона перебуває. Із цього зрозуміло, що єднання Господа з людиною церковною є дійсний виток подружньої любові. Єднання Господа з людиною церковною є єднання блага і істини. Благо іде від Господа, а істина перебуває в людині, і звідси виникає єднання, яке називається небесним подружжям, а від цього подружжя походить істинна подружня любов між чоловіком і жінкою, які перебувають в єднанні з Господом.

Очевидно, що істинна подружня любов іде від Господа і знаходиться в тих, хто перебуває в єднанні з благом і істиною, дарованими Господом. Оскільки єднання це взаємне, в Слові сказано: „Отець в Мені і Я в Ньому” (Івана 10:38).

Це єднання або це подружжя встановлено, таким чином, від створення світу. Чоловік створений бути розумінням істини, а жінка створена бути любов'ю добра, і отже, чоловік є істина, а жінка – благо. Коли розуміння істини, яке є чоловік, стає одним з любов'ю до блага, яке є жінка, два розуми з'єднуються в один. Таке єднання і є духовне подружжя, від якого походить подружня любов. Бо коли два розуми з'єднуються в один, між ними є любов, а коли ця любов опускається в тіло, вона стає любов'ю природного шлюбу. Чоловік і жінка, які люблять одне одного, люблять одне одного і тілесно бо добре відомо, любов входить в тіло внаслідок духовної симпатії і без тої симпатії не може бути ніякої любові.

Оскільки виток подружньої любові є подружжя блага і істини, що по суті своїй, є Небо, виток любові до перелюбодіяння являється єдність зла і неправди, яка, по своїй суті, є пекло Небо є подружжя, оскільки всі перебуваючи на небесах живуть в подружньому єднанні істини і блага. Пекло є перелюбодіяння, бо всі перебуваючи в пеклі визнають подружню єдність зла і неправди. Звідси виходить, що подружжя і перелюбодіяння протилежні одне одному, як небеса і пекло (AP983).

Людина створена так, щоб бути духовною і небесною любов'ю. І тим самим – образом і подобою Божою. Духовна любов, яка є любов'ю до істини, відповідає образу Божому. Всі ангели на третьому небі являють собою подобу Божу, а ангели на другому небі являють собою образ Божий. Людина може стати образом або подобою Божою тільки через шлюбне єднання блага і істини, бо благо і істина самі по собі люблять одне одного і намагаються з'єднатися в одно, і вони повинні з'єднатися в ангелі на Небі і в людині в Церкві. Таке єднання можливе лише через шлюбне з'єднання двох розумів, бо чоловік, як сказано вище, створений образом істини, а жінка – образом блага, внаслідок чого в них можливе поєднання істини і блага. І подружня любов, що витікає із цього поєднання, є той самий засіб, з допомогою якого людина перетворюється в любов, яка є образом і подобою Божою. Бо пара в шлюбі, яка перебуває в подружній любові від Господа, любить одне одного із глибини своїх сердець і тому, хоч з виду їх двоє, вони в дійсності складають одно в відношенні їхнього життя.

Це можна прирівняти до очей, яких в тілі двоє, але які складають одно як засіб бачення, або вухам, яких також два і які також складають одно як засіб слухання. Подібним же чином дві руки і дві ноги являються окремими частинами тіла, але вони єдині в способі їх застосування. Такі пари органів тіла мають відношення до блага і істини, а саме: правий орган відповідає благу, а лівий – істині. Теж стосується чоловіка і жінки, між якими існує справжня подружня любов: вони являють два тіла і одне життя. Як наслідок на Небі таку подружню пару називають не двома ангелами, а одним. Із всього цього зрозуміло, що завдяки подружжю людина стає формою любові і тим самим Небом, яке є образом і подобою Божою. Людина народжується з любов'ю до зла і неправди, і ця любов є любов до перелюбодіяння. Така любов не може стати любов'ю духовною, яка є образом Божим, і ще менше любов'ю Небесною, яка є подобою Божою, інакше як через одруження двох розумів і двох тіл. Звідси зрозуміло, чому шлюб відноситься до Неба, а перелюб – до пекла, бо подружжя є образ Неба, істинна подружня любов – образ Бога, тоді як перелюб є образ пекла, а любов до перелюбодіяння – образ диявола. Більше того, подружня любов являється на небесах в образі ангела, а перелюб в образі диявола. Читач, запам'ятай сказане тут і після смерті, коли будеш жити як людський дух, поінтересуйся, чи правда це, і ти визнаєш сам (AP984).

Про це наскільки низькі і огидні перелюбодіяння, ми можемо знати, виходячи з святості подружжя. Все в тілі людини, від тім'ячка до п'ят, внутрішнє і зовнішнє, має свої відповідності на небесах, і сама людина є Небо в його мініатюрному виді; рівним чином ангели і духи видом своїм подібні людям бо вони також відображають Небо. Органи тіла, які мають відношення до дітородження, особливо лоно, відповідає общинам третього Неба, або Найглибшого Неба по тій причині, що істинна подружня любов походить від любові Господа до Церкви і від любові до блага і істини, яка є любов'ю ангелів третього Неба. Отже, подружня любов, що виходить з того Неба, -- це невинність, яка складає сутність будь-якого блага на Небесах. По тій же причині зародок в лоні перебуває в спокої, а коли діти

появляються на світ, вони знаходяться в стані невинності, і також мама по відношенню до них. Оскільки така відповідність дітородних органів обох статей, то можна бачити, що від творення вони святі і призначені єдино для ціломудренної і чистої подружньої любові, і вони не повинні бути спаплюжені брудною любов'ю перелюбства, в наслідок якої людина перетворює Небо в собі в пекло. Бо наскільки подружня любов відповідає любові до вищого Неба, яке є любов'ю до Господа і від Господа, настільки ж любов до перелюбства відповідає до останніх кругів пекла.

Любов подружня така свята і небесна тому, що бере свій почин від Господа у самих внутрішніх початках людини і поступово переходить до зовнішньої оболонки тіла, наповнюючи всю людину небесною любов'ю і надаючи їй образ Божественної любові, яка є саме Небо і образ Господа. Любов же до перелюбодіяння бере свій початок в зовнішній людині від нечистої похоті і розпутства і, в протилежність подружньої любові, проникає у внутрішні початки людини, і в людське єство, яке є тільки зло і приводить його в стан пекла, яке є образ диявола. Отже, людина, яка любить передлюбодіяння і відкидає подружжя, має образ диявола.

Оскільки органи дітородіння в обох статей відповідають общинам третього Неба а любов подружжя – любові істини і блага, вказані органи і любов відповідають Слову. Виходить так тому, що Слово є божественна істина, заручена з божественним благом, що виходить від Господа, і тому Господь іменується Словом і в кожному Слові вміщено єднання блага і істини, або небесний шлюб. Ця відповідність до цього часу остається тайною, невідомою світу, але вона була відкрита мені на моєму власному досвіді.

Із того також ясно, наскільки святі і небесні шлюби самі по собі, і наскільки низькі і огидні перелюбодіяння. І по тій причині перелюбники ненавидять божественну істину і саме Слово, і якби вони говорили то, що думають, вони би виригували безчестя на божественні предмети, які містяться в Слові. Так вони поступають, коли після смерті стають духами, бо кожен дух вимушений говорити то, що зберігає в серці, розкриваючи свої тайні думки (985).

Оскільки вся насолода природного світу має відповідність серед насолод світу духовного, такі відповідності є і в любові в подружжі і любові до перелюбства. Любов в подружжі являється в духовному світі в образі невинної діви надзвичайної краси, тоді як любов до перелюбодіяння являється в світі духів в образі бридкої баби, чий вигляд здатний вбити всяке захоплення життям. Таким чином, ангели на небесах прекрасні відповідно якості подружньої любові в них, а духи пекла потворні відповідно їх любові до перелюбодіяння. Одним словом, ангели на небесах володіють життям в їх вигляді, мові і рухах відповідно своїй подружній любові, а духи пекла являють в своєму вигляді смерть відповідно своїй любові до перелюбодіяння.

В світі духів насолоди подружньої любові являються запахами різних плодів і квітів, тоді як насолоди любові до перелюбодіяння являються там смородом від всіляких нечистот. Більше того, насолоди любові до перелюбодіяння перетворюються в подібні предмети, бо все, що відноситься до любові перелюбства є духовне болото. Тому від публічних домів в пеклі виходить нудотний сморід (AP986).

Наскільки шлюби святі самі по собі, тобто від творіння, можна бачити з того, що родильні дома існують не тільки на землі, а і серед ангелів на небесах, бо завдяки шлюбом поповнюються житла не тільки землі, а і небес. Оскільки ж вінцем всього творіння являється людський рід і тим самим -- саме Небо, де Божественне може перебувати ніби в самому собі, оскільки відтворення людства, згідно божественному порядку, здійснюється через шлюб, з того можна бачити, як святий шлюб сам по собі, тобто від творення, і наскільки священним його ми повинні вважати. Звичайно, земля може бути заповнена людьми і завдяки перелюбодіянням, але цього не може статися на небесах по тій причині, що пекло відрізняється від Неба як перелюб відрізняється від подружжя.

Коли відтворення роду людського здійснюється через шлюб, в якому панує свята любов до блага і істини від Господа, тоді земля уподібнюється небесам, і Царство Боже на землі стає прообразом Царства Божого на небі. Бо небеса складаються із общин, організованих з самими різними небесами і духовними уподобаннями, і втому відношенні форма неба переважає всі інші форми світобудови. Земне життя було би влаштоване подібним чином, якби на землі бралися шлюби, проникнуті істинною подружньою любов'ю, бо в такому разі, незалежно від того, скільки сімей утворювалось від одного голови сімейства, кожна з них являлась би образом певної небесної общини, і всі разом являли би будову небес у всьому їх різновиді.

В такому разі сім'ї були би подібні плодоносним деревам, що утворюють безліч різних садів, і ті сади в своїй множині являли би образ небесного раю. Це говорить для порівняння: оскільки „дерева” тут означають людей церкви, „сади”—розум, „плоди”—життя і „рай”—небеса. Мені було сказано на небі, що у прадавніх людей, які створили першу церкву на земній кулі в час Золотого віку, існували відповідності між сім'ями на землі і общинами на небесах, бо в той час в подружжі панували любов до Господа і взаємна любов, а також невинність, мир, і ціломудренність. І мені було сказано також, що ті люди в душі своїй жахалися перелюбу як справжнього дійства пекла (AP987).

Що значить твердження про те, що подружжя від неба, а перелюбодіяння – від пекла? Спадкове зло, в якому народжується людина, походить не в наслідок того, що Адам вкусив від дерева пізнання добра і зла, а від опоганення блага і перекручення істини батьками, тобто від єдності зла і неправди, з якої походить любов до перелюбства. Ця любов батьків під час запліднення переходить в їх потомство і стає його природою. Із цього витікає людина отримує все своє зло, і із зла одержує пекло. Звідси зрозуміло, що людина внаслідок перелюбодіяння носить в собі пекло до тих пір поки Господь не змінить її через Свої істини і життям їм відповідним. І ніхто не може змінитися, якщо не відкидає перелюбодіяння як дію пекла, і не любить по дружності як образ Неба. Тільки так можна викоренити зло в людині і пом'якшити його в нащадках.

Необхідно зауважити, що, хоч від батьків підвладних перелюбодіянню, людина народжується в пеклі, вона народжується не для пекла, а для Неба. Бо Господь встановив так, що ніхто не може бути засудженим на пекельні муки за спадкове зло, а тільки за ті зlodіяння, які людина сама здійснює в своєму житті як можна бачити на прикладі безлічі дітей, яких після смерті Господь забрав до себе, дарував їм виховання на небі і спасіння душі. Теж відноситься до любої людини, народженої від перелюбу, якщо вона сама не стає перелюбником. Бути перелюбником значить жити в єднанні зла і неправди, думаючи про зло і неправду з насолодою, одержуваною від любові до них. Більше того, божественною справедливістю встановлено, що ніхто не піддається покаранню за зlodіяння своїх батьків. Таким чином, Господь робить так, що після смерті людина відповідає не за спадкове зло. А тільки за свої власні зlodіяння і в відповідності з ними несе покарання (AP989).

Вище вже говорилося, що різниця між любов'ю до подружжя і любов'ю до перелюбу подібна різниці між небесами і пеклом. Така ж різниця між насолодами, що дають ці види любові. Насолоди від любові до перелюбу витікають із задоволення, що надають всякі зlodіяння, а насолоди від любові до подружжя витікають із задоволення, що надають всі види благодіяння. Яка насолода від здійснення зла, така ж і насолода від перелюбодіяння. Звідси видно, що насолода від перелюбодіяння витікає із нижчих кругів пекла. Насолода ж подружньої любові, оскільки вона витікає із єднання блага і істини, відноситься до насолод самого внутрішнього, або третього неба, де панує любов до Господа і від Господа.

Із сказаного можна бачити, що різниця між тими насолодами подібна різниці між небом і пеклом. Але, як не дивно, люди вважають, що задоволення подружжя і задоволення перелюбства подібні. Різницю ж вказану вище, здатний помітити тільки той, кому знайома насолода подружньої любові, бо він знає, що в тій насолоді нема нічого нечистого і розпусного, а в насолоді від перелюбу немає нічого, крім нечистого і розпусного. Він відчуває що розпущеність приходить з низу, а ціломудренність сходить зверху. Але той, хто насолоджується перелюбодіянням, не здатний це відчувати, бо він сприймає пекло як свої небеса. Оскільки насолоди тих двох видів любові ззовні подібні, будучи по своєму внутрішньому змісту зовсім різними. Господь влаштував так, що насолоди ж перелюбодіяння не можуть проникнути на небо, а насолоди подружжя не можуть опуститися в пекло, і що повинна бути деяка відповідність між небесами і нестриманістю в перелюбодіянню, хоч і не в самій кількості насолоди (AP990).

Було сказано, що подружжя любов, яка належить природному світу, походить з любові до блага і істини, яка духовна. Ця духовна любов, отже, відноситься до природної подружньої любові, як причина до свого наслідку. Так із шлюбу істини і блага народжується любов до принесення плоду, а саме: блага через істину, і істину із блага. А із цього появляється любов до народження потомства, і в тій любові присутні всі задоволення і насолоди. Навпаки любов до перелюбу, яка належить природі, походить від духовної любові до зла і неправди. Таким чином, ця духовна любов відноситься до любові до перелюбу, як причина до свого наслідку. Із шлюбу зла і неправди народжується любов до принесення плоду, а саме: зла через неправду і неправди через зло. А з цього появляється любов до народження потомства, і в цій любові присутні всі огидні задоволення і насолоди.

В любові до народження потомства вміщені всі задоволення і насолоди тому, що все приємне, що приносить задоволення і щастя на небесах і в цілому світі від творення сприяє всякому

використанню речей на благо, і в залежності від його досконалості, радості, створювані ним, можуть послідовно зростати аж до того, що стають вічним блаженством. Ось чому насолода від володіння потомством така велика. Вона сильніша від всіх інших задовольень, бо відтворення людського роду вище всіх інших видів користі. З цього витoku походить і любов до перелюбодіяння, але оскільки занурюватися в перелюбство означає підтверджувати зло через неправду і неправду через зло, задоволення або насолоди, отримувані таким чином, поступово зменшуються, і в кінці кінців викликають тільки відразу. Оскільки, як було сказано раніше, насолоди подружньої любові є насолодами небесними, а насолоди перелюбства – насолоди пекельні, насолоди перелюбодіяння походять від деякого нечистого вогню, який доки горить, затьмарює насолоди любові до блага, а сам по собі являється насолодою любові до зла, якою по своїй суті є насолода ненависті до блага і до істини. І по тій причині між мужчиною і жінкою в акті перелюбодіяння не може бути любові, крім любові до ненависті, так що вони можуть бути разом зовнішньо, а не внутрішньо. Бо зовнішнє вмщає в собі деякий жар, а внутрішнє – холод, і по проходженні часу жар щезає і переходить в холод, якому сприяє статевая неміч або відраза.

Мені було дано бачити суть цієї любові, і я бачив, що в середині вона є смертельна ненависть, а назовні показується, як вогонь палаючих нечистот і всякої гидоти. І по мірі того, як цей вогонь разом з його насолодою згасав, назовні проступала ненависть, яка проявляється спочатку як презирство, потім як відраза, пізніше як неприємне і на кінець як обман і протиборство. Але дивно, що, хоч ці пари ненавиділи одне одного, вони могли час від часу зійтись і пережити насолоду ненависті як насолоду любові, яка, між іншим, витікала із бажання тіла.

Неможливо описати або повірити, що така насолода ненависті і, отже злодіяння, яку відчувають ті, хто перебуває в пеклі. Творити зло – це радість їх серця, і вони називають це своїм небом. Така насолода витікає із ненависті до блага і істини. Коли їх переповнює смертельна ненависть, вони повстають проти небес, і особливо проти тих, хто опустився з неба і поклоняється Господу. Вони горять бажанням знищити їх і, оскільки не можуть знищити їх тіла, намагаються погубити їх душі. Така насолода ненависті, яка перетворюючись в палаюче полум'я і будучи упорснута в розпалене тіло, на мить стає насолодженням перелюбодіяння, і душа, в якій гніздиться ця ненависть, вже не володіє над собою. От чому пекло називають перелюбодіянням, а прихильники перелюбодіяння такі безжалісні і жорстокі. Таке пекельне подружжя (АР991).

Було сказано, що любов до перелюбодіяння є вогонь, запалений від нечистот, який скоро згоряє і змінюється на холод і відразу. В відношенні любові подружньої все відбувається навпаки. Вона є вогонь, що загорівся від любові до благодіяння і, отже любові до Господа і ближнього. Цей вогонь, який має свій виток на небесах, повний безлічі насолод, властивих небесному блаженству. Більше того, ці задоволення безперервно множаться і тривають вічно. Вони витікають із бажання подружжя з'єднатися в одному дусі, і таке єднання є образ шлюбу блага і істини від Господа (992).

То, що подружня любов містить в собі незліченні насолоди, можна бачити з того факту, що вона складає основу всіх видів небесної і духовної любові, бо через неї людина стає любов'ю. Бо завдяки їй кожен учасник шлюбного єднання любить свою пару, як благо любить істину, а істина – благо, подібно тому, як Господь любить Небо і Церкву. Така любов може прорости тільки через шлюб в якому чоловік являє істину, а жінка благо. Коли людина завдяки подружжю стає такою любов'ю, вона любить Господа і ближнього і отже, всяке благо і всяку істину. Бо від людини, яка стала любов'ю, повинна виходити всяка любов. Отже, подружня любов є початок всіх видів любові на небесах, і тому вона є основою всіх насолод і радостей на небі, бо всяка насолода і радість іде від любові. Із блаженства подружжя можна зробити висновок про безрадісність перелюбства і про те, що любов до перелюбодіяння – це основа всіх видів пекельної любові, які самі по собі є не різновидності любові, а види ненависті. Як наслідок, з любові до перелюбодіяння витікають усі види ненависті до Бога і ближнього і взагалі до всякого блага і всякої істини Неба і церкви. Тому до неї належать всі види безблагодатного існування бо, як було сказано раніше, від перелюбодіяння людина перетворюється в образ пекла, а від любові до перелюбу вона стає образом диявола (АР993).

Істинна подружня любов виходить єдино від Господа. Вона дається тільки Господом тому, що витікає із любові Господа до Неба і Церкви і тим самим – любові до блага і істини. Бо все благо від Господа, а істина перебуває на Небі і в Церкві, і звідси виходить, що істинна подружня любов в основі своїй є любов до Господа. Таким чином, людина не може пізнати істинну подружню любов з усіма її насолодами, радостями і блаженством, якщо вона не признає єдиного Господа, тобто Трійцю в ньому. Той хто вважає Отця і Духа самостійними особами, окремими від Господа, не може бути наділений подружньою любов'ю.

Істинний принцип подружжя перебуває на третьому Небі, бо ангели там дійсно люблять Господа, поклоняються тільки Йому і виконують Його заповіді. Для них заповіді Бога є Його істини, в яких Він відкривається їм. Існує єднання Господа з ангелами і ангелів з Господом, бо вони в Господі, оскільки благі, і Господь в них, оскільки вони прихилені істинами. Така небесна подружність із якої витікає істинна подружня любов (AP995).

Оскільки подружня любов в вищій своєму є любов до Господа і від Господа, вона є також невинність. Невинність означає любов до Господа як до свого Отця через виконання Його заповідей і бажання бути веденим Ним, а не самим собою, як властиво дітям. Така істинна сутність всякого блага. І людина настільки несе в собі Небо, наскільки перебуває в подружній любові бо вона в такій же мірі не винна. Саме тому, що істинна подружня любов є невинність, між партнерами в шлюбі можлива гра як між маленькими дітьми, і це можливо в тій мірі, в якій вони люблять одне одного, як можна бачити на прикладі перших днів подружнього життя, коли відношення подружньої пари освітлені істинною подружньою любов'ю. Невинність подружньої любові позначається в слові „наготою”. Якої не встидалися Адам і його жінка, так було по тій причині, що подружжю розпутство властиве не більше, ніж малим дітям, коли вони бувають разом голі (AP996).

Оскільки подружня любов по суті своїй є любов до Господа від Господа і тим самим – невинність, вона є також мир в якому перебувають ангели на небесах. Оскільки невинність є сутність всякого блага, мир є сутністю усякої насолоди, яку приносить благо, і отже, всіх радостей подружнього життя. Оскільки всяка радість виходить з любові і подружня любов є основою всіх видів любові на небі, мир має своїм головним витокком подружню любов. Мир це блаженство серця і душі, що виникає із єднання Господа з Небом і Церквою, а також єднання блага і істини, коли припиняється всяка боротьба зла і неправди проти блага і істини. І по мірі того, як із цієї єдності виходить подружня любов, вся насолода тої любові витікає із миру на небесах. Більше того, цей мир сяє на небі як небесне блаженство, коли він сяє також на лицах сімейної пари, що перебуває в тій любові. Але таке небесне блаженство дарується тільки тим, хто може поєднатися в глибині своїх сердець (AP997).

Людина настільки володіє розумінням і мудрістю, скільки є в ній подружньої любові. Причина цього в тому, що подружня любов походить від любові до блага і істини. Як наслідок від своєї причини або природне буття від буття природного. І всі ангели трьох небес володіють розумінням і мудрістю від подружжя блага і істини. Бо розуміння і мудрість – це не що інше, як сприйняття світла і тепла від Господа в образі сонця. Тобто сприйняття божественної істини, з'єднаної з божественним благом, і божественного блага, з'єданого з божественною істиною, тобто подружжя блага і істини від Господа. Про цю єдність свідчить життя ангелів на небесах. Ангели відокремлені від своїх дружин в розумінні, а не в мудрості. І що ще дивно – коли вони повертають лице своє до свого чоловіка, вони входять в такий же стан мудрості, бо в духовному світі єднання блага і істини здійснюється через погляди. Жінка уособлює благо, а чоловік – істину, і, отже, коли істина перетворюється в благо, вона стає живою. Розуміння і мудрість означають тут не самостійність в судженнях про різні предмети, а здатність бачити і розуміти істину і благо речей. Цю здатність людина отримує від Господа (AP998). Істинна подружня любов – це засіб захисту від сил пекла, а також зла і неправди, що ідуть з пекла, бо завдяки цій любові людина вступає в єднання з Господом, але тільки Господь володіє владою над пеклом. Крім того, завдяки подружній любові людина причетна до Неба і Церкви, і оскільки Господь захищає Небо і Церкву, Він захищає всіх, хто володіє подружньою любов'ю. Бо Небо і Церква є подружжя істини і блага, і завдяки подружній любові людина набуває мир і захист від сил пекла в самій глибині серця (AP999).

Ті, хто перебуває в істинній подружній любові, після смерті, ставши ангелами, повертають собі юнацький вид чоловіка, а жінки стають молодими дівчатами.

Кожен чоловік повертається в квітучу пору свого життя, коли подружня любов починає наповнювати життя новими насолодами і прищеплювати грайливість заради продовження роду. Той хто при житті відкидав зло як гріх і був освячений Господом в подружню любов, входить в цей стан спочатку зовнішньо, а потім все більше глибоко, поки не набуває в ньому життя вічне. Оскільки такі люди заглиблюються все глибше в стан подружньої любові, остання відкриває все нові принади і задоволення, які властиві їй від створення світу і відносяться до радостей внутрішнього Неба, які виходять від любові Господа до Неба і Церкви і тим самим – від любові до блага заради істини і до істини заради блага. Тому людина на Небесах стає молодою, щоб ввійти в подружнє єднання блага і істини. В благо є незбагнена тяга до любові до блага і істини., а в істині є неслабнуча тяга до любові до блага, притому жінка являє собою образ блага, а чоловік – образ істини. Завдяки цій схильності людина

усуває в собі всяку жорстокість, сум і вимушеність старості і набуває життєвість, веселість і свіжість молодості.

Мені було сказано на небесах, що такі люди мають життя любові про яке можна сказати тільки, що це життя наповнене радістю. То, що людина, яка живе в подружній любові, після смерті входить в небесний шлюб, який є єднанням блага і істини, що виходить із подружньої єдності Господа і Церкви, видно з тієї обставини, що подружня пара на Небі, маючи, як і на землі, інтимний зв'язок, замість дітей народжує блага і істини і тим самим мудрість. Ось чому в Слові народження і покоління в духовному розумінні означають духовні народження і покоління, а сини і дочки означають істини і блага Церкви і т.д. Звідси також зрозуміло, що існує відповідність між подружжям на землі і на Небі і що після смерті людина переходить із природного тілесного подружжя в подружжя духовне і небесне, яке є само Небо і радість Неба (AP1000).

Від подружньої любові походить вся краса ангелів, так що кожен ангел гарний в відповідності з мірою своєї любові. Бо всі ангели являють собою образ їх любові, оскільки на небесах ніхто не може мати вигляд, відмінний від його почуттів. Таким чином в лиці ангела втілюється його розум. Коли у духів є подружня любов, любов до Господа, взаємна любов, любов блага і істини, любов мудрості – всі ці види любові проявляються на лицах. Як живі вогниці, палаючі в очах, а до них, ніби завершаючи образ краси, додається невинність і спокій. Такі образи найглибших ангельських небес, і вони являють собою дійсно людські образи (AP1001).

Із сказаного можна зрозуміти, що таке благодіяння ціломудрості в подружжі. Коли людина відвертає зло як гріх, огидний Богу. Ті благодіяння відносяться або до самої подружньої пари, або до їх потомства, або до небесних общин. Благодіяння ціломудрості, які відносяться до подружньої пари – це духовні і небесні види любові, розуміння і мудрості, невинності і мир, здатність захистити себе від пекла і від неправди і обману, що з нього виходять а також різні радості і насолоди, які тривають вічно. Благодіяння ціломудрості, що відносяться до нащадків полягають в тому, що чисельні важкі вади не стають в сім'ї вродженими, бо головуюча любов батьків передається дітям. А іноді навіть далеким нащадкам стає їх спадкоємною природою. Ця природа зламана і податлива в батьках, які відкидають перелюбодіяння як дію пекла і люблять подружність в його небесному стані. Благодіяння і ціломудрість в відношенні небесних общин являються в тому, що ціломудренні шлюби – це чарівність небесного життя, а також пологові будинки і опора неба. Вони надають чарівність небесного життя через духовні спілкування, являються пологовими домами завдяки народженню потомства, і являються опорою неба, захищаючи небеса від нападок пекла бо в присутності подружньої любові пекельні духи стають буйними і безумними і кидаються в безодню (AP1002).

Із перелічених вище благ, що витікають з ціломудренних шлюбів, можна зрозуміти, що таке зло, народжуване перелюбодіянням, бо це зло є пряма протилежність благодіянням духовної і небесної любові. Замість розуміння і мудрості, якими володіють ті, хто живе ціломудренно в шлюбі, перелюбники схильні до всіляких безумств. Замість невинності і спокою, якими наділені ті, хто живе ціломудренно в шлюбі, перелюбодії живуть обманом і не мають миру в душі. Замість здатності захиститися від пекла, якою володіють ті, хто живе ціломудренно в шлюбі, перелюбодії самі являють собою справжніх демонів. Замість привабливості, якою наділені ті, хто живе в ціломудренному шлюбі, перелюбники відрізняються всілякими огидними потворами, які відповідають їх вадам. Їхня кінцева доля полягає в тому, щоб в стані повного безсилля позбавитись всякого світла життя і перебувати в пустині тяжкими для самих себе тінями власного життя (AP1003).

Істинна подружня любов можлива тільки між двома партнерами, як любов Господа до неба, яка одна від Нього і в Ньому, або до Церкви, яка як небо, одна від Нього і в Ньому. Всі, хто перебуває на Небі і в Церкві, повинні бути єдині завдяки взаємній любові, що іде від любові до Бога. Ангели на небесах або людина в церкві, які не складають одно з іншими, не належать Небу і Церкві. Більше того, в цілому небі і в цілому світі є дві речі, а саме: благо і істина, які єднаючись в одно, дають життя всьому існуючому на небі і на землі. Коли вони складають одно, благо перебуває в істині, а істина—від блага. Так одне пізнається через друге і відповідає йому.

Це загальне подружнє єднання є основа подружньої любові між чоловіком і жінкою. Чоловік створений так, щоб бути розумінням істини, а жінка створена так, щоб бути волею блага, і обоє можуть бути образом істини і блага, бо такий вид людини і образ Божий.

Оскільки істина належить благу і благо належить істині від творення, неможливо одній істині з'єднатися з двома різними видами блага і навпаки. І рівним чином неможливо для одного розуміння бути з'єднаним з двома різними видами волі і навпаки. Достеменно також неможливо для одної духовної людини бути з'єднаною з двома різними церквами, а одному чоловікові мати двох жінок.

Внутрішня єдність подібна єднанню душі і серця: душа жінки -- її чоловік, а серце чоловіка – його жінка. Чоловік спілкується і з'єднується душою з своєю жінкою, його душа в його сімені. Жінка приймає душу чоловіка в своє серце, і двоє стають одним, і тоді всі органи тіла одного партнера в шлюбі шукають свої відповідності в другому партнері. О це і є істинна подружність, яка можлива тільки між двома. Бо від створення все, що є в розумі і тілі чоловіка, має відповідності в розумі і тілі його жінки. Із цього взаємного притягання і народжується подружня любов.

А всі органи і члени тіла є не що інше, як природні тілесні форми, які мають відповідності в духовних формах розуму. Завдяки цьому всі частини тіла знаходяться в такій прекрасній згоді з усіма елементами розуму, що тіло негайно переводить в фізичні дії всі бажання розуму. Отже, коли два розуми діють як один, два тіла з'єднуються настільки, що стають „одним тілом”.

Дозволяється підтвердити це одним чудесним прикладом із життя на Небесах. Там є такі подружні пари, що двоє можуть бути одним тілом, коли їм це завгодно, і вони навіть мають вигляд одної людини. Я бачив таких і говорив з ними, і вони сказали, що в них одне життя, і це життя блага в істині і істини в благу і воно подібне двом півкулям мозку, обгорнутим в одну оболонку, або двом шлуночкам серця в одній оболонці або двом долям легенів. Всі ці органи, являючи собою одну пару, утворюють єдність в відношенні життя і життєдіяльності. І пари, перебуваючі в подружній любові, заявляли що живуть в єдності з Небом і являють собою небесне життя з його невичерпними красотами по тій причині, що Небо аж таке прекрасне внаслідок його єдності з Господом, бо всі ангели на Небесах перебувають в Господі і Господь в них.

Більше того вони сказали, що для них неможливо думати про якусь додаткову дружину або жінку, бо це значило би перетворити небеса в пекло і, отже, якщо ангел має такі помисли, він тут же скидається з небес. Вони ще додали, що природні духи не вважають подібні подружні шлюби можливими по тій причині, що серед природних істот не буває духовних подружжів, які являють собою єдність блага і істини. Отже в таких шлюбах немає єднання розумів, а тільки єднання тіл внаслідок розпусних схильностей тіла. Ця пожадливість походить із загального закону, покладеного на всі одухотворені і не одухотворені істоти від створення світу. Закон цей заключається в тому, що всі, наділені силою, мають волю до народження подібних собі і розмноження до нескінченості. Оскільки нащадки Якова, які називаються синами Ізраїлю, були тільки природними людьми і їх шлюби були не духовними, а тілесними, їм було дозволено по причині їх жорстококосердя мати більше однієї жінки (AP1004).

Але слід зауважити, що перелюбодіяння більше або менше співвідносяться з пеклом і його гидотами. Перелюбодіяння, що походять з більш тяжкого зла і його збочень, відзначаються і більшою тяжкістю, бо відповідають зраді благу і перекинуванню істини. Зрада благу є само по собі зло, а перекинування істини – само по собі неправда (AP1006). Одним словом, перелюбодіяння завжди витікає із поєднання зла і неправди, але тільки із неправди по відношенню до доктрини і зла по відношенню до життя, але не навпаки, бо тільки так здійснюється єднання зла і неправди. Це в особливості стосується священників, які давали неправдиві настанови і жили в злі, бо вони здійснювали перелюбодіяння по відношенню до Слова. Звідси зрозуміло, що виток перелюбодіяння являється єднання неправди і зла (AP1007).

Перелюбодіяння зустрічаються частіше серед християн, ніж серед язичників і навіть деяких варварських народів по тій причині, що в даний час в християнському світі немає єднання істини і блага, а є єднання неправди і зла. Бо релігія і сповідування віри, відокремленої від благодіяння, -- це релігія і сповідування віри, відокремлені від блага. А істина відокремлена від блага, не є істина, а внутрішньо являє собою неправду. Відповідним чином благо, відокремлене від істини, не є благо, а по внутрішньому своєму змісту є зло. Тому в християнській релігії є доктрина неправди і зла, з якої витікає прихильність до перелюбства. Ось чому в християнському світі перелюбодіяння вважається дозволеним і здійснюється без стиду. Бо як було сказано вище, єднання зла і неправди є духовне перелюбство, із якого, згідно закону відповідностей, витікає перелюбодіяння природне. По тій причині в Слові „перелюбодіяння” і „розпусність” означають зраду благу та перекинування істини і по тій причині Вавілон називається в Слові „блудницею”, і так само називається в Старому Завіті Єрусалим, а єврейський народ названий Господом „блудним” і що „отець ваш диявол” (AP1008).

Той, хто утримується від перелюбу з будь яких інших мотивів, крім як гріха проти Бога, все рівно являється перелюбником. Такий, наприклад, той, хто утримується від перелюбу за страху перед покаранням, втрати авторитету, хвороби або сімейних свар і пов'язаних з ними життєвих клопотів, бідності, скупості, статевої немочі, одним словом – коли чоловік утримується від перелюбства внаслідок якого-небудь природного або морального закону, а не заради закону божественного. Така

людина остається нечистою в середині і перелюбодієм, бо вона вірить, що перелюбодіяння не є гріх, і в душі вважає його дозволеним, а тому і воістину здійснює його в духовному розумінні. Внаслідок після смерті вона стає духом, який відкрито говорить на користь перелюбодіяння і здійснює його без всякого стиду.

Мені було дано бачити в духовному світі дівчат, які вважали перелюбодіяння дурним, оскільки воно противно божественному закону, а також дів, які вважали його дурним і утримувались від нього, оскільки породжувана ним дурна слава пошкодила би їх авторитету. Тих останніх я бачив окутаним темною хмарою і які опускалися вниз, тоді як перших я бачив в сяйві світла, які піднімалися вверх (AP1009).

7. Сьома заповідь

Нижче мова піде про сьому заповідь, яка проголошує: „Не вбивай”. У всіх десяти заповідях, як і у всіх твердженнях Слова, є дві глибинних сутності (крім вищої третьої): одна з них близька до буквальної і називається духовною, а друга далека від неї і являє собою духовну небесну сутність.

Найближчою до буквальної сутності заповіді „Не вбивай”, тобто духовна моральна сутність являється в тому що не можна ненавидіти свого брата або ближнього і, отже, причиняти йому шкоду бо таким чином людина втратить свою гідність і честь, які являються основою громадянського життя, і для суспільства стане подібним мертвому, бо ніхто не захоче підтримувати з ним відношення. Коли так поступають із заздрості, ненависті або помсти, це рівнозначно вбивству.

Більше того, багато хто в світі цінують це життя на рівні життя тіла. Для ангелів на небесах той, хто вбиває це життя, винен так само, як той, хто позбавляє тілесного життя свого брата. Бо заздрість, ненависть дихають вбивством і бажають його, навіть якщо стримуються страхом покарання або втратою пошани. Наведені злі відчуття вміщують в собі такий намір, а намір сам по собі являється дією бо він стає дією, коли зникає страх. От що говорить про це Господь: „Ви чули, що сказано стародавнім: не вбивай, а хто вб'є підпадає він судові. А Я вам кажу, що кожен, хто гнівається на брата свого надаремно, підлягає суду; хто скаже брату своєму: „рака”, підлягає верховному судові, а хто скаже „дурний”, підлягає геєні огненній. (Матвія 5:21-26)

Але більш піднесена сутність заповіді, яка зветься, духовною небесною сутністю, являється в тому, що не можна віднімати в людині віру і любов до Бога і, отже, її духовне життя. Це і є дійсне вбивство, бо завдяки цьому життю людина є то, що вона є, а її тілесне життя має для неї тільки функціональне значення. Більше того, із цього духовного вбивства витікає вбивство моральне і, отже той, хто здійснює перше, здійснює і друге, бо той, хто бажає відібрати в людині її духовне життя і не в змозі зробити це, не може не ненавидіти людину, так як він ненавидить віру і любов в ній і, значить, саму людину. Ці три види вбивства, а саме: духовне, яке стосується віри і любові, моральне, яке стосується пошани і честі, і фізичне, яке стосується тіла, зв'язані одне з другим, як причина і наслідок.

Оскільки всі, хто перебуває в пеклі, ненавидить Господа і, отже, Небо, бо вони повстали проти істини і блага, а пекло є справжнє джерело людиновбивства. Бо людина стає людиною від Господа і завдяки прийняттю Бога і істини. Тому знищення блага і істини є знищення самої людини. Сказане тут про перебуваючих в пеклі до цього часу не було відоме в світі, оскільки ті, хто належить до пекла, після смерті попадають туди, хоч при житті не виказують ніякої ненависті до блага і істини або до Неба, а ще менше – до Господа. Бо всякий проживаючий в світі живе зовнішнім, і це зовнішнє з дитячих років засвоюється людьми, так що вони вміють показувати себе чесними і благочестивими, праведними і відданими благу і істині. В той же час їх дух приховує в собі ненависть відповідну пеклу яке вони творять. І та ненависть виривається назовні, коли зовнішня оболонка зникає, як стається після смерті.

Пекельна ненависть до всіх, хто прихильний до блага, є ненависть смертельна, бо вона повернута проти самого Господа. Це можна бачити особливо по задоволенню, яке відчують вражені нею, коли творять зло, це задоволення для них набагато переважає всі інші. Ця ненависть – вогонь їх заповзятого бажання погубити чужу душу. Більше того, вони отримують задоволення не від ненависті до другої людини, а від ненависті до Господа. І оскільки людина є благо і істина, а перебуваючі в пеклі внаслідок ненависті до Господа горять бажанням вбити всякого, хто вірний благу і істині, звідси виходить, що пекло є витоком всякого людиновбивства (AP1013).

Із сказаного вище можна бачити, що всі хто перебуває в злі і неправді, є вбивці. Бо вони являються ворогами і ненависниками блага і істини, адже зло ненавидить благо, а неправда – істину. Зла людина не знає, яка вона, до тих пір поки не стане духом, а з тої пори ненависть стає головною насолодою її існування. Тому із пекла постійно виходить задоволення від здійснення злодіянь внаслідок

ненависті, тоді як з небес сходять насолода від здійснення благодіяння внаслідок любові. Дві ті протилежні сфери сходяться посередині між небесами і пеклом і перебувають в постійному протиборстві. Доки людина живе в світі, вона знаходиться в цій серединній області. Якщо вона прихильна до зла і неправди, вона переходить на сторону пекла і отримує задоволення від того, що творить зло. Але якщо вона прихильна до добра і істини, вона переходить на сторону Неба і отримує насолоду від того, що творить добро внаслідок любові.

Насолода творити зло, яким дихає пекло, це насолода вбивства. Але оскільки перебуваючі в пеклі не можуть вбити тіло вони намагаються вбити дух, а вбити дух означає відняти духовне життя, яке є життя на небі. Звідси зрозуміло, що заповідь „не вбивай” означає також, що ти не повинен ненавидіти твого ближнього, не повинен ненавидіти блага Церкви і її істину. Бо той, хто ненавидить благо і істину, ненавидить ближнього. А ненавидіти – значить бажати смерті. Ось чому диявол, під яким розуміється пекло в його сукупності, названий Господом „людиновбивцем від початку” (Івана 8;44).

Ненависть, яка є бажанням вбити, протилежна любові до Господа і любові до ближнього, вона є то що створює пекло в людині. Оскільки ж ненависть і любов протилежні одна одній, а ненависть створює пекло в людині, тоді як любов створює в ній Небо, Господь вчить : „Тому, коли принесеш ти дарунка свого до жертівника і там згадаєш, що брат твій має щось проти тебе, залиши там дарунка твого перед жертівником і піди перше примирись з братом твоїм, і тоді прийди і принеси дарунка твого. Мирись з супротивником твоїм швидко, доки ти ще в дорозі з ним, щоб супротивник не віддав тебе судді, а суддя не віддав тебе прислужникові і не вкинули би тебе до в’язниці, істинно говорю тобі: ти не вийдеш звідти, поки не віддаси до останнього шеляга” (Матвія 5:25-26).

Бути відданим судді і від судді бути переданим прислужнику, а потім вкинутим до в’язниці вказує на стан людини, яка перебуває в ненависті після смерті внаслідок ненависті до брата при житті. „В’язниця” означає тут пекло, а втрата всього „до останнього шеляга” означає покарання, назване геєною огненною (AP1015).

Оскільки ненависть є пекельний вогонь, зрозуміло що вона повинна бути відкинута перше ніж любов, яка є вогонь небесний ввійде в людину і своїм світлом дасть їй життя. Пекельний же вогонь неможливо усунути, доки людина не знає з чого походить ненависть і яка її природа, після чого вона може добровільно відкинути її. В кожній людині від народження мається ненависть до ближнього, бо людина народжується в любові до себе і тому засвоює ненависть, а від неї повстає проти всіх, хто не поділяє її любові до себе, особливо тих, хто заважає виконанню її бажань. Бо ніхто не може любити себе більше всього і одночасно любити Господа, і ніхто не може любити світ і в той же час любити ближнього, оскільки ніхто не може бути слугою двох панів, ненавидячи одного з них, якщо він поважає і любить другого. Ненависть більше всього гніздиться в тих, хто прагне керувати всіма. В інших вона проявляється як неприхильність.

Так що таке ненависть? Ненависть – це вогонь, який є бажання вбити людину. Цей вогонь проявляється як гнів. В протиборстві блага з злом, як видно, є ненависть і гнів, але тут в дійсності немає ненависті, а тільки відраза до зла. Немає тут і гніву, а тільки гаряче прагнення блага, в якому скритий небесний вогонь бо люди прихильні до блага, відвертаються від зла і як видно, гніваються на ближнього, щоб той міг усунути зло в собі. Так вони піклуються про благо ближнього (AP1016).

Коли людина відвертається від ненависті і заперечує її як породження диявола, на неї сходять з небес від Господа любов, милосердя і блаженство, і тоді її діла стають ділами любові і милосердя, тоді як все зроблене нею раніше, яким би благим воно не здавалося з виду, витікало з любові до себе і до світу, і якби не прославлялось воно в світі, в ньому тайлася ненависть. Доки людина не усуне в собі ненависть, вона остається природною, а природна людина зберігає в собі все своє вроджене зло, і не може стати духовною до тих пір, доки ненависть разом з її коренем, який є любов до панування над всіма, не щезне в ній. Бо небесний вогонь, який є духовна любов, не може ввійти в людину до тих пір, доки в ній присутній пекельний вогонь, який є ненависть (AP1017).

8. Восьма заповідь

Перейдемо до пояснення восьмої заповіді, яка проголошує: „Не говори неправдивого свідчення”. В своїй буквальній сутності ця заповідь стосується неправдивого звинувачення ближнього. Але в своїй глибинній сутності вона означає називати несправедливість справедливою, а справедливість – несправедливою і підтверджувати це обуренням. В своїй же глибинній сутності ця заповідь вказує на

перекручення істини і блага Слова і разом з тим доказ істинності вчення неправдивого з допомогою обурення, підтасування, перекручень, софізмів і їм подібного. Подібні твердження рівнозначні промовою неправдивого свідчення.

З цього можна бачити, що тут мається на увазі не тільки вимова неправдивого свідчення перед суддею, але і вирок самого судді, який оголошує справедливе несправедливим і навпаки. Такий суддя сам вимовляє неправдиве свідчення. Те ж відноситься до кожного, хто просте зображає кривим, а криве – простим. І любого духовного наставника, який неправдиво пояснює Слово і перекручує його благо. Одним словом, це стосується всіх видів перекручення істини духовної, моральної і громадянської, яке виходить із злого серця (AP1019).

Коли людина утримується від неправдивих свідчень, які розуміються в моральній або духовній сутності і відкидає їх як гріх, до нього від Господа сходить з небес любов до істини і справедливості. І коли в наслідок цього людина запалюється любов'ю до істини і справедливості, вона любить Господа, бо Господь є сама істина і сама справедливість. Коли ж людина любить істину і справедливість, можна сказати, що істина і справедливість люблять її, бо її любить Господь. Як наслідок, судження стають судженнями істини, а її слова – словами справедливості (AP1020).

9. Дев'ята і десята заповіді

Перейдемо до дев'ятої заповіді: „Не бажай майна ближнього”. Є два види любові, з яких вічно витікають ніби струмені з джерела, всі пожадливісті людського серця: любов до світу і любов до себе. Пожадливість – це вічно прагнуща любов, бо що людина любить, те вона і бажає. Але пожадливісті належать любові до зла, тоді як бажання і симпатії належать любові до блага. Оскільки любов до світу і любов до себе складають витoki всіх пожадливістей і всі злі пожадливісті заборонені в двох останніх заповідях, із цього стає зрозуміло, що дев'ята заповідь забороняє пожадливісті, що витікають з любові до світу, а десята – пожадливісті, що витікають з любові до себе. „Не бажати майна ближнього” означає не мати бажання заволодіти чужим майном. Така пожадливість належить любові до світу (AP1021).

Десята заповідь проголошує „Не бажай жінки ближнього твого, ні раба його ... ні вола його, ні осла його”. Тут говориться про бажання заволодіти тим, що належить другій людині, бо жінка, слуга, віл і осел знаходяться в його домі, а все, що знаходиться в домі, в духовній сутності значить то, що належить чоловікові, а саме: жінка означає прихильність до духовної істини і блага, слуга – прихильність до істин розуму і благам, які служать духовним речам, а віл і осел – прихильність до природних благ і істини. Оскільки бажання заволодіти тими речами означає бажання підчинити другу людину своїй владі, таке бажання є ознака любові до себе і відповідно любові до панування, бо таким чином людина привласнює собі то, що належить іншому.

Із того можна бачити, що пожадливість про яку говориться в дев'ятій заповіді, є пожадливість любові до світу, а пожадливісті десятої заповіді являються пожадливістями любові до себе. Бо, як було сказано раніше, всі бажання витікають з любові, і оскільки існують два види недоброї любові, а саме: любов до світу і любов до себе, звідси виходить, що пожадливість в дев'ятій заповіді відповідає любові до світу, а пожадливість в десятій заповіді відповідає любові до панування (AP1022).

10. Заповіді в цілому

В Слові є десять заповідей тому, що число „десять” значить все. Як наслідок, Десять заповідей означають все, що відноситься до Слова і тим самим до Церкви, бо кожна з них вміщає три глибинних сутності, кожна з яких відповідає певному небу, бо всього існує три неба. Перша серед них – духовна моральна сутність і вона відповідає першому, або зовнішньому небу. Друга сутність небесна духовна, і вона відповідає другому, або середньому небу. Третя сутність – небесна божественна, і вона відповідає третьому або внутрішньому небу. Від Господа, який перебуває на самому верху, Слово сходить в низ через три неба до самої землі. Таким чином, Слово є на кожному небі, і я можу навіть сказати – в відомій сутності в кожному ангелі, і читається ними щоденно. На небесах проповідують Слово зовсім так як на землі.

Бо Слово є сама божественна істина і тим самим – божественна мудрість, яка виходить від Господа в образі сонця і появляється на небі як світло. Божественна істина є та Божественність, яка називається Святим Духом, бо вона не тільки виходить від Господа, а також просвітлює людину і

наставляє її, як сказано про Святого Духа. По мірі того як Слово, виходячи від Господа, приймає вид відповідний кожному з трьох небес, три неба з'єднуються воедино, Слово набуває три глибинних сутності, завдяки чому стає можливим єднання неба з людським родом, якому відкрита тільки буквально, тобто природна сутність Слова, яка являється основою глибинних сутностей. То що Десять Заповідей обіймають весь зміст Слова, можна бачити тільки в світлі трьох сутностей, вказаних вище (AP1024).

Про три сутності заповідей можна судити з наступного короткого пояснення. Перша заповідь „Хай не буде в тебе інших богів перед лицем Моїм” означає в духовній моральній сутності, що ніхто другий і ніщо друге не може бути об'єктом поклоніння, крім Бога. „Інші боги” означають тут природу, якій приписуються божественні властивості. „Інший бог” як одухотворена істота означає якого-небудь слугу Господа або святого. В небесно-духовній сутності визнається тільки єдиний Бог, а не декілька, як було прийнято серед стародавніх або сучасних поганських народів, і не по різних заслугах Бога, як буває в сучасних християн, які визначають одного Бога як творця, другого – як відкупителя, і третього як прозріння.

Ця заповідь в божественній духовній сутності означає, що належить визнавати і шанувати одного Господа і Трійцю в Ньому, а саме: саму Божественність від вічності, яка відповідає отцю Боголюдини, народженої в часі, яка відповідає Сину Божому, і Божественність що виходить від них обох, яка відповідає Святому Духу. Такі три сутності першої заповіді в їх встановленому порядку. Отже, ця заповідь містить в собі все, що відноситься до суті Божественного.

Друга заповідь „Не промовляй ім'я Господа, Бога твого надаремно містить в її трьох сутностях все, що відноситься до якості Божественного, оскільки „ім'я Господа” означає Його якість, яка в його першій сутності є Слово, вчення, що виходить із Слова, і пошана в житті основана на Слові. В її другій сутності ця заповідь означає Царство Господа на землі і на небі, а в третій сутності – Богочоловічість Господа, бо це є якість самої Божественності.

Оскільки божественна істина, з'єднана з божественним благом виходить від Господа в образі сонця і через те були створені небо і весь світ, це значить що всі речі на небесах і в світі мають відношення до блага і істини і до єднання, що породжує все суще. Десять заповідей вміщують все що відноситься до Божественного блага і Божественної істини, і в них також є єднання того і другого. Але це єднання залишається скритим, бо воно подібне єднанню любові до Господа і Божественна істина – любові до ближнього. Бо коли людина живе згідно з Божественними істинами, тобто любить ближнього, Господь входить в неї разом з Божественним благом. По тій причині Десять заповідей були написані на двох плитах, названих договором, що означає єднання. А потім вони були поміщені під покривалами не поряд одна коло другої, а одна над другою в якості свідочства єднання Господа і людини. На одній плиті були написані заповіді про любов до Господа, а на другій – заповіді про любов до ближнього. До заповідей про любов до Господа відносяться перші три, а до заповідей про любов до ближнього відносяться шість, тоді як четверта заповідь проголошує: „Шануй батька та матір”, займає середнє положення, бо в ній „отець” означає Отця на Небесах, а „мати” означає Церкву, яка є ближній (AP1026)

Необхідно пояснити, яким чином через Десять заповідей здійснюється єднання людини і Господа. Людина не може з'єднатися з Господом, тільки Господь єднає людину з Собою, і це Він робить через людське знання, розуміння, бажання і дотримання заповідей. І коли людина виконує заповіді вона перебуває з Господом. Коли ж перестає виконувати їх, вона припиняє також бажати їх і, отже, розуміти і знати їх. Бо що значить бажання, якщо людина, маючи до того можливість, не робить того? Таким чином, єднання з Господом здійснюється тоді, коли людина виконує заповіді. Між тим було сказано, що не людина єднається з Господом, а один Господь єднає людину з Собою, і це єднання походить з виконання заповідей. Звідси слідує, що заповіді втілює в людині Господь. Але кожен може бачити, що договір не може бути заключений, а єднання досягнуто без того, щоб дещо не припадало на долю людини, і притому по добрій її згоді. З цією метою Господь надав людині свободу бажати і діяти ніби від себе самої, і ця свобода, коли людина думає про істину або діє згідно з благом перебуває в ній самій і виходить від нього. А оскільки ця свобода завжди походить від Господа, людина повинна постійно усвідомлювати, що думання про істину і прагнення до блага походить не від неї, а від Господа.

Таким чином, в той час як людина через останні шість заповідей єднається з Господом ніби по своїй волі, Господь єднається з людиною через перші три заповіді, сутність яких є в тому, що людина повинна признавати Бога, повинна вірити в Господа і шанувати Його Ім'я священним. Але людина не може вірити в то, щоб вона не думала про себе, до тих пір, поки вона не відкине зло, про яке говориться в слідуєчих шести заповідях, як гріх проти Бога. Такий зміст договору між Господом і людиною,

завдяки якому здійснюється їх єднання, так що людина може перебувати в Господі, а Господь – в людині (AP1027).

Деякі стверджують, що той, хто грішить проти однієї заповіді, грішить і проти всіх інших і, таким, чином, винен в порушенні всіх заповідей одночасно. Слід відмітити, наскільки це відповідає істині. Коли людина порушує одну заповідь, запевнюючи себе, що не скоює гріха, це значить, що вона не має страху Божого і що вона не побоїться порушувати і останні заповіді, навіть якщо в дійсності не відбувається.

Наприклад, коли хто не будь не рахує обман і незаконні надбання гріхом, що само по собі є крадіжкою, ця людина не рахує гріхом і перелюбодіяння з чужою жінкою, ненависть до іншого, наклеп або бажання заволодіти чужим майном. Бо коли в серці своєму не має страху Божого хоч би в відношенні однієї заповіді, вона ніщо не рахує гріхом. Отже вона заодно з тими, хто порушує другі заповіді. Вона подібна пекельному духу, який перебуває в пеклі злодіїв. І хоч вона не здійснює перелюб, вбивства і не проголошує неправдивого свідчення, вона подібна до таких людей і не може вірити як і вони, що подібні речі не являються злом. Бо той, хто стає пекельним духом внаслідок порушення однієї із заповідей, вже не признає, що який - небудь поступок може бути гріхом противним Богу або ближньому.

Але зворотне правильне в відношенні тих, хто утримується від зла, забороненого в одній із заповідей, і хто відкидає його як гріх, противний Богу. Оскільки такі люди мають страх Божий вони єднаються з ангелами на небесах і направляються Господом до утримання від зла, забороненого і у всіх інших заповідях, і вкінці кінців відкидають як гріх. І якщо вони випадково згрішили, вони каються в зробленому і тим самим поступово віддаляються від гріха (AP1028).

Емануїл Сведенборг. Вибране

ДУХОВНЕ ЖИТТЯ

1. Як набути духовне життя

Духовне життя можна набути, тільки життям згідно з Божими заповідями. В Слові останні коротко викладені у вигляді Десяти Заповідей, а саме: Не перелюбствуй, Не кради, Не вбивай, Не говори неправдивого свідчення, Не пожадай майна другого. Ці заповіді дані для виконання, бо, коли людина виконує їх, дії її стають благими, а життя – духовне. Бо в тій мірі, в якій людина відвертається від зла. Вона бажає блага, і творить його.

Людину оточують дві протилежні сфери: світ пекельний, з якого виходить все зло і неправда, і світ небесний, з якого витікають благо і істина. Ці сфери не мають безпосереднього дотику до людського тіла, але вони впливають на розуми людей, бо мають духовну природу і відповідно зв'язані з людськими намірами. Людина перебуває між ними, так що, наближаючись до однієї, віддаляється від другої. І тому в тій мірі, в якій вона відвертається від зла і ненавидить його, вона бажає блага і істини і прагне до них, бо ніхто не може бути слугою двох панів і той, хто ненавидить одного, буде любити другого (Матвія 6:24).

Відмітимо, що виконувати заповіді слід по релігійних переконаннях, бо вони дані Господом. І якщо хтось виконує їх по яких-небудь інших причинах, наприклад, виходячи з вимог громадянського закону або моралі, він остається в області природного і не може набувати духовне. Бо коли людина керується релігією, вона в серці своєму визнає, що є Бог, небеса і пекло і життя після смерті. А коли вона керується тільки громадянськими законами або мораллю, вона може поступати зовсім так само, але в душі заперечувати існування Бога, небес і пекла і життя після смерті. В такому випадку вона відвертається від зла і творить благо тільки зовнішнім чином, а не воістину. І, ззовні поступаючи по християнськи в відношенні життя тіла, внутрішньо вона служить дияволу в відношенні життя духу. Все це значить, що людина може стати духовною або набувати життя в душі не інакше, як через релігію Господа.

Я отримав докази істинності тих слів від ангелів третього, самого внутрішнього неба, які володіють вищою мудрістю і блаженством. На питання про те, як вони змогли досягти такого стану, мені відповіли, що при житті в світі вони ненавиділи брудні думки, якими були для них перелюб, і таким же чином відносилися до обману і незаконних придбань, які визнавали крадіжкою, а також до ненависті і помсти, які були для них рівносильні вбивству, і до неправди і богозневаги, які були для них рівносильні неправдивому свідченню. А на питання про те, чи творили вони благо. Вони відповіли, що любили ціломудрість, в якому перебували. Оскільки ненавиділи перелюбодіяння, і що вони любили чесність і справедливість, в яких перебували, оскільки ненавиділи обман і незаконні придбання, і що любили ближнього, оскільки ненавиділи ненависть і помсту. Любили істину і ненавиділи неправду і богозневагу, і так далі. І вони зрозуміли це коли ці гріхи були відняті від них, і стали керуватися в своїх поступках ціломудрістю, чесністю, справедливістю, милосердям і істиною, і все це виходило не від них самих, а від Господа, так що все зроблене ними було благом, хоч робилося як би ними самими, і по тій причині вони були вознесені Господом на третє небо. Звідси можна зрозуміти, яким чином досягається духовне життя ангелів на третьому небі.

Необхідно сказати тепер, яким чином вбиває тепер сучасна віра. Остання наказує вірити, що Бог Отець послав Свого Сина, який перетерпів хресні муки за наші гріхи і так зняв з людства прокляття закону, і що ця віра окрім всяких добрих справ спасає кожного, навіть прийнята в смертний час. Внаслідок такої віри, якої навчають з раннього дитинства і потім стверджують з допомогою проповідей, виникла думка про те, що від зла відвертаються з міркувань не релігії, а громадянського закону і моралі, тобто не тому, що то гріх, а тому, що гріховні дії наносять шкоду людям.

Вдумайтесь в тезис про те, що Господь постраждав за наші гріхи і зняв прокляття закону і що одна віра в це без добрих справ, здатна спасти кожного, ніби Десять заповідей і все релігійне життя, визначене Словом, і всі істини неосяжної благостині не мають значення. Відділіть заповіді від життя людського – чи останеться в ньому що-небудь від релігії? Бо віра являється не в тому, щоби мати певну думку, а в тому, щоби мати наміри їй відповідні, і поступати згідно з ними. І нема віри там, де воля і поступки відокремлені від думок. Таким чином, теперішні уявлення гублять духовне життя. Яке є життя ангелів на небесах і, відповідно, саме християнське життя.

Вдумайтесь також і в те, що Десять заповідей проголошені з гори Сінай таким чудесним чином, і чому вони були вибиті на двох камінних плитах, що стояли під зводами, над якими стояли трони з херувимами. І місце, де знаходились плити, називалось святее святих, і Аарон мав дозвіл заходити до нього лише раз в рік і обов'язково з жертвоприношенням і курінням фіміаму, а якби він не

зробив цього, то тут же би помер, і що, на кінець, на місці тому було явлено багато чудес. Хиба не мають всі народи земної кулі таких заповідей? Кому не відома життєва мудрість, виходячи з якої заради підтримання порядку в кожному царстві заборонені перелюбодіяння, крадіжки, вбивства, неправдиві свідчення і інші правила Десяти заповідей? Чому ж ті заповіді підтверджуються такими чисельними чудесами і вважаються священними? Чи не тому, що виконувати їх належить з міркувань релігії і, відповідно, по велінню Божому, а не просто виходячи з вимог законів і моралі. Тобто не по власному розумінню і не заради світу цього? От чому заповіді ці були проголошені з гори Сінай і вважались священними, бо виконання їх по релігійних переконаннях очищає внутрішні основи людини, відкриває доступ до небес, стверджує буття Боже і робить людину в душі ангелом на небесах. От чому народи, які виконують їх, навіть не маючи Церкви, одержують спасіння. А зовсім не ті, які слідують їм виключно виходячи з вимог громадянського і морального закону.

Спитайте тепер, чи не відміняє Десять заповідей теперішня віра в то, що людина може спастися не творячи добрих справ? Подивіться навколо себе і переконайтесь, чи багато сьогодні в християнському світі тих, хто живе в розладі з своєю вірою? Я знаю: вони скажуть, що вони слабкі і недосконалі люди, народжені в гріхах і тому подібне. А хиба людина не здатна мислити згідно з релігією? Цю здатність Господь дає кожному, і тому, хто мислить в відповідності з релігійними заповідями, Господь дозволяє виконати все, що узгоджується з його помислами. І нехай всі знають, що той, хто мислить відповідно з релігією, вірить в Бога, в існування неба і пекла і життя після смерті, а той, хто не мислить таким чином, насправді, я переконаний, не має віри (АР902).*

*Тут і далі в дужках даються вказівки на відповідні положення праці Е. Сведенборга „Апокаліпсис пояснений”. *тут і далі приміт. пер.*

2. Блага милосердя

В християнському світі до сих пір не розуміють істинного значення благ милосердя, або благодіянь, внаслідок панування доктрини про спасіння тільки вірою, вважаючи, що існує віра відокремлена від милосердя. Бо якщо тільки віра приносить спасіння, а благо милосердя не приносить нічого, завжди є можливість взагалі відказатися від здійснення благодіянь і вважати, що такими являються тільки допомога бідним, піклування про вдів і сиріт, оскільки це згадано і по видимості заповідано в Слові. Деякі думають, що оскільки благодіяння необхідно здійснювати заради набуття вічного життя, вони повинні роздати бідним все своє майно, як було прийнято в ранній церкві, оскільки Господь наказав одному багатому продати все, що в нього є, віддати гроші бідним і йти за ним (Матвія 19:21; АР932).

Вже було сказано, що до сих пір люди мають лише дуже смутне поняття про те, що таке милосердя, якщо це не допомога бідним і нужденним, піклування про вдів і сиріт пожертвування храмам, лікарням і притулком. І невідомо, чи здійснюється благодіяння людиною в надії на нагороду, бо якщо вони здійснюються тільки по людському розумінню, в них немає блага, а якщо заради нагороди, в них немає заслуги. Такі діяння не відкривають шлях на небеса і не вважаються благами на небі. Бо на небі тільки ті діяння вважаються благами, які здійснюються Господом через людину, а такі діяння постають зовнішньо ніби здійснювані самою людиною і не можуть бути відділені від того хто їх здійснює. І якщо вони не здійснюються ніби самою людиною, вони не єднають людину з Господом і не відроджують її (АР933).

А для того щоб діяння здійснювались Господом, а не людиною, необхідно дві умови: перша -- треба визнати божественність Господа, тобто, що він є Бог неба і землі навіть в відношенні людського, і то, що всяке благо виходить від Нього; друга – необхідно, щоби людина жила в відповідності з Десятьма заповідями, утримуючись від зла, забороненого ними, а саме: від поважання інших богів, від згадування надаремно імені Божого, від крадіжок, перелюбодіяння, вбивства, неправдивого свідчення, бажання заволодіти чужим майном. Дотримання тих двох умов необхідно для того, щоб діяння людини були благами. Причина ж того в тому, що всяке благо виходить тільки від Господа, і Господь не може увійти в людину і направляти її до тих пір, поки вона не відкине всі ці вади, бо вони представляють пекло в людині, і до тих пір поки людина не відвернеться від пекла, Господь не може увійти і відкрити небесне в ній. От що означають слова Господа багатому, який спитав Його про життя вічне і сказав, що зберіг заповіді від юності своєї, кого Господь, по переказу, любив і кому Він сказав, що йому не

вистарчає тільки одного: продати все своє майно і роздати бідним (Матвія 19: 16-22; Лука 17:18-23; марко 10:17-23).

„Продати все своє майно” означає, що він повинен був відказатися від традицій своєї релігії, бо людина ця була євреєм , а також відказатися від всякої власності, якою була любов до себе і до світу, а не до Господа ; „ іти за Господом” означає визнавати тільки Його і тільки Ним бути керованим От чому Господь сказав також: „Чому називаєш мене благим? Ніхто не благий крім Господа”. ”Роздати бідним означає стати на боротьбу проти зла і неправди які витікають із любові до самого себе (AP934).

3. Відхилення зла

В попередній главі було сказано про дві необхідні умови благих діянь, а саме: що повинна визнаватися божественність Господа і що дурні поступки, заборонені в Десятьох заповідях, охоплюють всяке зло, яке буває в житті, бо „десять” означає всеосяжність.

Перша заповідь „*Не май інших богів*”, включає в себе подолання любові до себе і до світу, бо той, хто більше всього любить себе і світ, поклоняється іншим богам, і для кожного Бог є то, що він любить більше всього.

Друга заповідь, „*Не призывай імені Господа надаремно*”, включає в себе повагу до Слова і до настанов, що в ньому містяться, і отже, до церкви; то і друге необхідно сприймати всім серцем, бо це і є „ім'я” Господнє.

П'ята* заповідь, „*Не кради*”, включає в себе відхилення обману і незаконних придбань, бо те і друге є крадіжка.

Шоста заповідь, „*Не перелюбствуй*”, включає в себе насолоду блудом і відсутність задоволення в подружжі і в особливості брудні помисли в відношенні подружнього життя, бо все це є перелюбодіяння.

Сьома* заповідь, „*Не вбивай*”, включає в себе відсутність ненависті до ближнього і любові до помсти, бо ненависть і помста рівні вбивству.

Восьма заповідь, „*Не говори неправдивого свідчення*”, включає в себе заперечення неправди і богозневаги, бо неправда і богозневага є неправдиве свідчення.

Дев'ята заповідь, „*Не жадай майна ближнього*”, включає в себе відсутність бажання володіти і заволодівати для власної вигоди майном інших проти їх волі.

Десята заповідь, „*Не бажай жінки і слуг ближнього*” і т. д., включає в себе відсутність бажання підчинити собі других і панувати над ними, бо те, що згадано тут, належить другим. Кожен може бачити, що ті вісім заповідей стосуються зла, яке повинно бути відхилене, і не мають відношення до діянь, які слід здійснювати (AP935).

Але я знаю, багато хто в душі вважають, що ніхто не може сам по собі відкинути зло, вказане в Десяти заповідях, бо людина народжена в гріху і нездатна по власній волі звільнитися від нього. Але хай буде відомо, що всякий, хто вважає в душі, що Бог існує і що Господь є Бог неба і землі, що Слово виходить від Нього і тому священне, що є небеса і пекло і життя після смерті, здатний відкинути ці гріхи. А той хто ненавидить ці істини і проганяє їх з свого розуму, до того не здатний. Бо як може той, хто взагалі не думає про Бога, вважати той або інший поступок гріхом проти Бога? І як може той, хто не думає про небеса і про пекло і про загробне життя, бути здатним відкинути дурні поступки як гріх?. Така людина просто не розуміє що таке гріх.

Людина знаходиться між небом і пеклом. З небес на неї безперервно проливається благо, а із пекла до неї безперервно підступає зло. А людина, займаючи серединне положення між небесами і пеклом, має свободу оцінювати добро і зло. Цю свободу Господь ніколи ні в кого не відбирає, бо вона належить її життю і являється засобом її відродження. Отже. в тій мірі, в якій людина вільно бажає відкинути зло як гріх і молить Господа про допомогу, Господь віднімає від неї гріхи і дарує її якби по своїй волі протистояти їм.

Кожен здатний по своїй природній схильності відкинути ті ж самі гріхи, бо вони противні людським законам. Так поступає всякий підданий держави, який боїться покарання або втрати життя, репутації, честі, багатства і тим самим – втрати свого положення, доходів і задоволень. Це властиво навіть поганій людині. І життя такої людини в його зовнішньому вираженні здається в дійсності таким же, як життя того, хто заперечує ті дурні поступки тому, що вони противні законам Божим. Але в своєму внутрішньому змісті життя таких людей зовсім відрізняється. Бо в одному випадку людина діє

тільки по своїй природній схильності, яка іде від неї самої, а в другому – по свободі духовній. Яка дарується Господом. Якщо ж людина здатна відкинути зло, виходячи із своєї природної свободи, чому вона не може відкинути його по своїй духовній свободі, в якій Господь завжди дає її перебувати, якщо вона сама того бажає і того прагне, оскільки є небеса і пекло, життя після смерті, покарання і нагорода, і якщо вона молить Господа про допомогу?

Відзначимо, що кожен, хто вирішив жити духовним життям, бажає бути спасеним, спочатку боїться гріхів за мук, які терплять в пеклі, а потім – внаслідок природи самих гріхів, оскільки вони самі по собі огидні, і, на кінець внаслідок любові до істини і блага і, отже, заради самого Господа. Бо наскільки людина любить істину і благо і тим самим – Господа, на стільки ж вона відвертається від всього противного цьому, тобто від зла. Звідси ясно, що той, хто вірить в Господа, відкидає зло як гріх, і навпаки: той, хто відкидає зло як гріх, вірить. Отже, відхилення зла як гріх є ознака віри (AP936).

Оскільки всяке зло, в якому народжується людина, коріниться в бажанні панувати над другими і в любові до володіння майном других, і все задоволення людського життя витікає із тих двох бажань, то і задоволення народжуване злом, належить життю самої людини. І оскільки зло належить людському життю, звідси виходить, що людина сама по собі нездатна відвернутися від нього, бо це значило би, що життя повинно відвернутися від самого себе. Тому людині дається можливість відійти від нього завдяки Господу, і дається вона в свободі мати прагнення згідно бажанням і молити Господа про допомогу. Людина має цю свободу, оскільки знаходиться між небом і пеклом і, отже, між добром і злом. Знаходячись по середині вона перебуває в рівновазі і, отже, має свободу легко і якби по власній волі повернутися в ту або другу сторону. Тим більше що Господь постійно чинить опір силам зла і возносить людину ближче до Себе. Але тут не може не бути і постійної боротьби, бо сили зла в людині постійно знаходять підтримку в злі що піднімається із пекла, і людина повинна боротися з ними і притому якби по власній волі. Якщо вона бореться з ними по власній волі, вона не позбавляється можливості відвернутися від зла (AP 938).

4. Очищення внутрішніх засад

Внутрішні засади в людині повинні очиститися, перше ніж благо, здійснюване ними, стане дійсно благим, бо Господь говорить: „Фарисею сліпий! Очисти перше внутрішність чаші і блюда, щоб чиста була і зовнішність їх” (Матвія, 23:26).

Внутрішні засади людини очищаються лише по мірі того, як вона відсторонюється від зла, в відповідності з Десятьма заповідями. До тих пір, поки людина не відсторониться від зла і не відкине його як гріх, воно складає її внутрішні засади і являє собою свого роду покриття, яке являється на небі у вигляді затемнення сонця, що закриває світло, або фонтану нечистої чорної води, від якої нічого не проростає. Прояв цієї засади в світі здається благом, а в дійсності не являється таким, оскільки заражене з середини злом, і це благо фарисейське і лицемірне. Таке благо іде від людини і виражається в її власних заслугах.

Оскільки слід видалити зло, перше ніж добрі діяння стануть істинним благом, Десять заповідей стали першою частиною Слова Божого. Яке було проголошено на горі Сінай до того, як Слово було записано Мойсеєм і пророками. Вони вчать не добру, яке належить робити, а злу яке слід відкинути. По тій же причині вони складають першу частину навчання в церквах: їх викладають хлопчикам і дівчаткам для того, щоб кожен міг почати вести християнське життя і не забувати їх в зрілому віці, хоч нерідко відбувається звороттне. Теж саме мається на увазі в словах Ісаї: „До чого мені численність жертв ваших? Не носіть більше дарів марних ... Новомісяччя ваші і свята ваші ненавидить душа моя ... і коли ви помножите моління ваші, Я не чую ... Омийтеся, очистіться; відкиньте злі діяння ваші від очей Моїх, перестаньте робити зло ... Якщо будуть гріхи ваші, як багряне, -- як сніг вибілю; якщо будуть червоні, як пурпур, -- як хвилю вибілю” (1:11—19).

„Жертви”, „скромні дари”, „куріння”, „новомісяччя”, „свята” і „молитви” – все це відноситься до жертвоприношень. Про то, що все це являється злом і навіть гидотою, якщо внутрішні засади не очищені від скверни, говорить в слідуєчи словах: „Омийтеся, очистіться; відкиньте злі діяння ваші від очей Моїх, перестаньте робити зло”. А про те, що потім все це стає благом, говорить в словах, розміщених далі (AP939).

Коли внутрішність людини очищена від зла через відсторонення від нього і відкинення його як гріха, відкривається більш високий вимір внутрішніх засад, які називаються духовними засадами. Цей вимір сполучається з небесами; отже, людина в такому випадку отримує доступ на небо і єднається з Господом.

В людині є два виміри внутрішніх засад – один вгорі, а другий внизу. Доки людина живе в світі, вона перебуває в тих внутрішніх засадах, які знаходяться внизу і визначають вміст його думок, бо такі засади являються природними. Ті ж внутрішні засади, які розміщуються вгорі, -- це те, що набуває людина після смерті, коли попадає на небеса. Ці засади стають доступними тому, хто відкидає зло як гріх, але закриті для тих, хто цього не робить, оскільки внутрішні засади, залишаючись природними до тих пір, доки людина не очистить себе від гріхів, являють собою пекло. І доки вони являють собою пекло, в ній не може відкритися небо. Але в тій мірі, в якій духовне внутрішнє і небо відкриваються людині, її засади очищаються від пекла, яке перебуває в ній. Це здійснюється не зразу, а в певній послідовності, крок за кроком. Звідси зрозуміло, що людина надана сама собі, є пекло і стає небом лише завдяки Господу; отже вона виривається із пекла і підноситься на небеса до Господа не сама по собі, а завдяки певним засобам. І тими засобами є заповіді, з допомогою яких Господь веде того, хто бажає бути веденим (АР940).

Коли відкриваються духовні засади і тим самим досягається спілкування з небом і єднання з Господом, людина досягає просвітлення. Вона просвітляється особливо тоді, коли читає Слово, оскільки Господь перебуває в Слові, і Слово є Божественна Істина, а Божественна істина є Ангельське Світло. Людина просвітляється в розумі, бо останній складає безпосередню основу духовних внутрішніх засад і отримує світло від неба і перетворює його в світло природне. Коли вона очищена від зла, тоді вона наповнює його знанням добра і зла і пристосовує до знання світського заради вигоди і згоди. Так людина стверджує в собі розумні засади. Але помиляється той, хто вважає, що людина володіє розумом раніше, ніж її природа очиститься від зла, бо розуміння є бачення істин Церкви в небесному світлі. А небесне світло не проливається на тих, хто не очистив себе. І по мірі удосконалення розуміння розсіюються неправди релігії і невігластво, а також всяка неправда (АР 941).

Коли в людині відкриваються внутрішні засади і вона отримує доступ на небеса, на неї проливається небесне світло, і вона переживає ті ж почуття, що ангели на небесах з їх задоволеннями і насолодами. Перше почуття, яке дається їй, -- прихильність до істини, друге – прихильність до блага. А третє – прихильність до виношування плодів. Бо коли людина отримує доступ до неба, до його світла і тепла, вона подібна дереву, проростаючому з свого насіння. Його перші бруньки є просвітлення, цвітіння – це прихильність до істини. Дозрівання плодів – прихильність до блага, а відтворення себе в нових деревах виходить із любові до плодоношення духу. Тепло неба є любов, і світло неба, яке є розуміння істини, витікає із цієї любові, чинять на одухотворені істоти таку ж дію, яку тепло і світло цього світу чинять на істоти не одухотворені. Ця подібність можлива завдяки закону відповідностей між світом земним і світом духовним. В обох випадках вищезгаданий вплив здійснюється весною, а весна в житті людини відповідає тому моменту, коли вона входить в царство небесне, що стає можливим, коли відкривається її духовне внутрішнє; до того часу в її житті триває зима (АР 942).

Людина має прихильність до істини, коли любить істину і відвертається від неправди. Вона має прихильність до блага, коли любить життя в добрі і відвертається від зла. Вона має прихильність до набуття плодів, коли любить творити благо і приносить користь другим. Вся небесна радість заключається в таких пристрастях і витікає із них, і радість цю неможливо описати словами, бо вона незрівнянна і вічна. В такий стан приходять той, відкидає зло як гріх і поривається до Господа; і в тій мірі, в якій він набуває цей стан, він відвертається від зла і ненавидить його як гріх і в серці своєму визнає і уважає тільки Господа і Його Божественне в людському (АР 944).

Коли людина перебуває в такому стані, вона піднімається над своєю власною самістю (*proprium*), бо людина тотожна своїй самості в своєму природному і зовнішньому стані, але підноситься над нею, коли пізнає духовні внутрішні засади. Піднесення своє людина бачить не інакше, як в тому, що не має злих думок і відвертається від них, і знаходить насолоду в істині і благодіяннях. І якщо така людина занурюється глибше в цей стан, вона здатна пізнати божественний вплив в своєму житті. Але ж вона не втрачає здатності думати і бажати якби сама по собі, бо це по волі Господа заради її відродження. Тим більше людина повинна признати, що все блага і істинне витікає від нього, єдино від Господа (АР 945).

Звідси виходить, що, коли людина відкидає зло як гріх і підноситься Господом на небо, вона перебуває вже не в своїй самості, а в Господі, і тому думає і бажає блага. Все ж таки, оскільки людина діє так, як думає і бажає, звідси виходить, що, коли вона відвертається від зла як від гріха, вона творить

благо від Господа, а не від себе -- от чому відхилення зла є творення блага. Добро, здійснюване людиною таким чином, як раз і означає благодіяння, а благодіяння в їх сукупності означають милосердя. Людині недоступно відродження до тих пір, доки вона думає і бажає сама по собі, бо все, зроблене нею таким чином, належить тільки їй і остається з нею, тоді як зроблене не по власній волі, не будучи прийнятним в якому би то не було розумінні, вільно витікає в світ, подібно ефіру. От чому Господу бажано, щоб людина не тільки як би по власній волі відвернулася від зла, а також, як би сама по собі думала, бажала і діяла, в душі визнаючи, що все це іде від Господа. Це вона зобов'язана визнати, бо це є істина (АР 946).

5. Сутність релігії

Релігія оснований на Божих заповідях, які коротко викладені в Десяти заповідях. Той, хто не живе згідно з ними, не має і віри, оскільки не боїться Бога і ще менше має в собі любові до Нього; не боїться він і людей і ще менше має любові до них. Чи може той, хто краде, перелюбствує, вбиває, свідчить неправдиво, боятися Бога чи людей? Між іншим, кожен здатний жити згідно заповідей, і той, хто володіє мудрістю, поступає таким чином як громадянин, моральна і природна людина. І отже той, хто живе згідно їх не як духовна людина, не буде спасенний, бо жити згідно заповідей означає жити заради Божественного, що вміщається в них; жити згідно заповідей в якості громадянина означає жити заради справедливості і добробуту в цьому світі; жити згідно заповідей в якості моральної людини означає жити заради честі і слави; просто жити згідно заповідей означає жити в угоду звичним уявленням з метою уникнути репутації безумця.

Всі закони громадянські, моральні і природні, забороняють красти, прелюбодіяти, вбивати, промовляти неправдиве свідчення, але людина досягає спасіння не відкиданням зла на основі тільки тих законів, а відкиданням його, виходячи із духовного закону, тобто відкидаючи його як гріх. Така людина має релігію і віру в Бога, в небеса і пекло і в життя після смерті. Також ця людина веде життя громадянське, моральне і природне, бо вона розуміє, що таке справедливість, честь і людяність.

Той же, хто не живе згідно заповідей саме в духовному розумінні, не є ні громадянин, ні моральний ні природний чоловік, бо в ньому немає ні справедливості, ні честі, ні навіть людяності, оскільки в його житті немає нічого Божественного. Ніщо само по собі не може бути справедливим, моральним і дійсно людяним, але тільки то, що від Бога, і тільки тоді, коли в тому є Божественне. Подумайте, чи може той, хто носить в собі пекло і уподібнюється дияволу, зробити що-небудь справедливе із почуття справедливості або заради справедливості? Або зробити що-небудь моральне і людяне? Дійсно людяне виходить із порядку і узгоджується з ним; також воно іде від незаперечної мудрості. Бог же є порядок, і мудрість також від Бога. Одним словом, той, хто не відкидає зло як гріх, не є людиною. І всякий, хто визнає заповіді своєї релігії, стає громадянином і разом жителем неба, а той, хто не визнає заповіді своєї релігії, навіть якщо зовнішньо дотримується заповідей із природних, моральних або громадянських міркувань, являється жителем світу цього, а не небес.

Більшість народів володіє знанням тих заповідей і зробили їх завітами своєї релігії і живуть згідно з ними, бо така воля Божа, і так Він заповідав. І таким чином вони можуть сполучатися з небесами і поєднуватися з Богом і тим самим спастися. Але більшість людей в теперішньому християнському світі не визнають заповідей своєї релігії, а відносяться до них як до правил громадянського і морального життя, поступаючи так тому, що не хочуть виглядати обманщиками, злодіями, перелюбниками, людиноненависниками і лжесвідками. Вони відстороняються від злодіянь не тому, що це гріх проти Господа, а тому, що бояться втратити своє життя, репутацію, посаду, заняття, майно, честь, доходи або задоволення. Отже, якщо би їх не обмежували правила суспільства, вони би робили все це. І, оскільки, перебуваючи в тому стані, вони не здатні поєднуватися з небом і Богом, вони не можуть спастися.

Подумайте тепер в відношенні самих себе: що сталося би з вами, коли би щезли зовнішні обмеження, як стається з людиною після її смерті? При відсутності правил внутрішніх, які ідуть від страху Божого і утримують людину від нечестивих вчинків. Хиба не пустились би ви, ніби сам диявол, в грабунки, перелюбодіяння, вбивства, лжесвідчення і всякого роду низькі насолоди? Я бачив і чув, що часто саме так і відбувається (АР948)

Наскільки злодіяння відкинуті людиною як гріх, настільки в неї входить благо і людина творить благо не від себе самого а від Господа.

По-перше, наскільки людина не поклоняється другим богам і тим самим не любить більше всього себе і світ, настільки від Господа сходить визнання Бога, і людина шанує Бога не від себе, а від Господа.

По-друге, наскільки людина не зневажає ім'я Боже, тобто наскільки вона відвертається від насолод, які витікають із любові до себе і світу, настільки вона любить святість Слова і церкви, бо те і друге є ім'я Боже, і любов до себе і світу зневажає їх.

По-третє, наскільки людина відкидає крадіжки і тим самим -- обман і незаконні придбання, настільки в неї вселяється щирість і справедливість, так що вона любить щирість і справедливість не від себе самого, а від Господа.

По-четверте, наскільки людина відкидає перелюбодіяння і тим самим – розпушеність і брудні помисли, настільки в неї входить подружня любов, яка є найглибша небесна любов, наповнена ціломудрістю.

По-п'яте, наскільки людина відвертається від вбивства і тим самим – від смертельної ненависті і помсти, настільки входить в неї Господь, який несе милосердя і любов.

По-шосте, наскільки людина відвертається від лжесвідчення і тим самим – від неправди і богозневаги, настільки в неї входить істина Господа.

По-сьоме, наскільки людина відвертається від бажання заволодіти чужим майном і тим самим – від посягань на чужі права, настільки входить в неї любов до ближнього.

По-восьме, наскільки людина відвертається від бажання заволодіти чужими жінками і слугами, настільки в неї входить любов до Господа.

Ці вісім заповідей вказують на зло, яке необхідно відкинути, тоді як дві других заповіді, а саме третя і четверта, називають деякі речі, які необхідно виконувати, наприклад: суботу належить свято дотримувати, а батьків – шанувати. Але про те, як необхідно розуміти дві ці заповіді з точки зору християнської церкви, буде сказано нижче (АР 949).